

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXV.

Celovec, petek, 23. januar 1970

Štev. 3 (1437)

V volilnem boju se jasni

Zadnjič smo na tem mestu v kratkih obrisih nakazali razne možnosti bodoče vladne večine, ki se bo izoblikovala na podlagi izida državnoborskih volitev 1. marca. Pri vseh teh računih je bila največja neznanca pravzaprav FPÖ, o kateri še ni bilo znano, kako oziroma v katero smer se bo odločila za primer morebitnega vstopa v vladno koalicijo. Zdaj pa je ta odločitev že padla: FPÖ je povedala, da pride zanjo v poštev le koalicija z ÖVP, sodelovanje s SPÖ pa je odločno odklonila.

S tem je prišlo do važne razjasnitve v volilnem boju. FPÖ je nehala biti samostojna sila med obema velikima strankama, tako da bo pri volitvah šlo v bistvu le še za odločitev med meščanskim blokom na eni ter socialisti na drugi strani.

Seveda to še ne pomeni, da bi bila odločitev državnoborskih volitev znana že sedaj. Ta odločitev bo padla 1. marca in torej danes še nihče ne more dati zanesljive ocene, kakšno bo bodoče razmerje sil med posameznimi strankami. Kljub temu pa je sklep vodstva FPÖ razjasnil stvari v toliko, da zdaj ni več ugibanja okoli vprašanja, kam se bo nagnila FPÖ kot „jeziček na levo. To je že napravila: nagnila se je k ÖVP in s tem — kakor vse kaže — najbolj spravila iz ravnotežja prav ÖVP-jevske propagandne strategije, ki jim je splaval po vodi eden njihovih glavnih „argumentov“, namreč tako imenovana psihoza strahu. Zdaj je pač jasno, da bo tudi vsak tisti, ki bo svoj glas oddal za FPÖ, praktično glasoval za ÖVP, to se pravi za vladno vodstvo ÖVP. Alternativa je zdaj zelo poenostavljena: tukaj ÖVP in FPÖ, tam SPÖ.

Precej drugače izgleda izhodišče za deželnozbornske volitve na Koroškem. Socialisti kot najmočnejša stranka, ki že vsa povojna leta vodilno oblikuje deželno politiko, so si za letošnje volitve zastavili nalogo, da si skušajo priboriti 19. mandat in s tem absolutno večino v deželnem zboru. Ta večina lahko postane v bodoče še posebno važna in odločilna, če komunistom ne bi več uspelo obdržati njihovega poslanca, katerega usoda je že pri zadnjih volitvah visela na zelo tanki nitki. Po drugi strani pa bi tudi ÖVP, ki se v boju proti socialistom poleg tega lahko zanaša tudi še na podporo FPÖ, zelo rada povečala svoj vpliv v deželni politiki ter se je pravzaprav že vsa zadnja leta, odkar ji je ÖVP-jevska samovlada na državni ravni utrjevala hrbtenico, načrtno pripravljala na ustrezno merjenje sil.

Volilni boj se je tudi v deželnem merilu že začel s polno paro. SPÖ v svojem „programu za Koroško“ opozarja na uspešni razvoj dežele v povojnih letih, hkrati pa poudarja tudi načela mirnega sožitja obeh narodov v deželi ter prijateljskega sodelovanja s sosednimi deželami. Pri tem se ne opira toliko na visoko doneče fraze in lepe obljube, marveč v prvo vrsto postavlja dejanja, torej dosežke, ki jih nihče ne more

osporovati, ker so enostavno tukaj, ker so del koroške stvarnosti.

Ravno ob tej stvarnosti pa toliko bolj pade v oči, da je ÖVP u-

brala povsem drugačno pot. V njeni volilni propagandi skoraj ni argumentov, iz katerih bi človek mogel sklepati, kako si ÖVP zamišlja deželno politiko. Očitno zaradi pomanjkanja argumentov je svoj volilni boj osredotočila na tako imenovano „vetrinjsko afero“, verjetno v upanju, da ji bo uspelo vpreči v svoj voz tudi del koroških Slovencev, med katerimi je njen ugled začel že nevarno upadati.

Da koroška FPÖ tudi med volilnim bojem ne more iz svoje kože, je razumljivo in zato prav nič ne preseneča, da je ta boj začela z novo zahtevo po ugotavljanju manjšine. Treba pa je v tej zvezi imeti pred očmi vse daljnosežne posledice, ki bi nastale, če bi se v deželnem zboru kdaj oblikovalo takšno razmerje sil, da bi združeni desničarski stranki lahko vzeli vaje v svoje roke.

Najbolj usodna pa lahko postane odločitev pri letošnjih deželnozbornskih volitvah — kakor smo že omenili — za KPÖ. Pri zadnjih deželnozbornskih volitvah je dobila le še nekaj glasov več, kot jih je bilo potrebnih za 1 mandat; prav tako le nekaj glasov pa je manjkalo lani pri volitvah v delavsko zbornico, kjer je zgubila svojega zastopnika. Tako v enem kot v drugem primeru je bila odločitev zelo pičila, zato je pričakovali, da se bo KPÖ zdaj borila za vsak posamezni glas.

Sicer pa so volitve tudi za vsako drugo stranko lahko boj za vsakega volivca posebej, boj, ki se konča šele tedaj, ko so glasovi prešleti in mandati razdeljeni.

Več volilnih upravičencev

Za deželnozbornske volitve na Koroškem, ki bodo 22. februarja, so ugotovili skupaj 336.457 volilnih upravičencev, od tega 155.388 moških in 181.069 žensk. V primerjavi s stanjem pri zadnjih deželnozbornskih volitvah 14. marca 1965 se je število volilnih upravičencev povečalo za 20 tisoč 140 oseb ali za 6,36 %.

Za občinske volitve 26. 4. pa znaša število volilnih upravičencev 282.825, od tega 132.524 moških in 150.301 ženska. Razlika v številu izvira iz tega, ker v Celovcu ne bo občinskih volitev.

Prihodnost Evrope si zamišljamo

kot skupnost neodvisnih in enakopravnih držav

V Moskvi so se prejšnji teden sestali predstavniki 28 komunističnih in delavskih partij iz evropskih držav, ki so med drugim razpravljali o problemih varnosti in miru v Evropi. Pri tem je bilo govora predvsem tudi o pobudah in pripravah za morebitno konferenco o evropski varnosti oziroma — kakor so tako konferenco imenovali — o kongresu evropskih narodov. Moskvskega sestanka se je udeležila tudi jugoslovanska delegacija, kar je v mednarodni javnosti vzbudilo še posebno zanimanje za to srečanje, saj je znano, da Jugoslavija v vseh vprašanih dosledno zastopa svoje lastno stališče.

To je prišlo do izraza tudi na posvetovanju v Moskvi, kjer je jugoslovanski predstavnik Dimče Belovski jasno nakazal, kakšne bi morale biti priprave, udeležba in vsebina takega kongresa evropskih narodov, če hočemo, da bi bil res uspešen. Predvsem tak kongres ne bi smel biti samo politična manifestacija in še manj propaganda, ampak delovni, vsebinski sestanek, ki bi izhajal iz intenzivne politične dejavnosti, v kateri enakopravno sodelujejo najširše evropske politične in družbene sile. To seveda predpostavlja enakopravno udeležbo in partnerstvo vseh zainteresiranih sil ne samo na kongresu, temveč že v vseh fazah njegovih priprav.

Prihodnost Evrope — je v svojem govoru poudaril jugoslovanski predstavnik — si zamišljamo kot skupnost neodvisnih in enakopravnih držav.

Prihodnost Evrope ni v razdeljenosti, temveč v skupnih interesih kot podlagi za mir in varnost za vse narode in države na celini. Varnost Evrope potemtakem ni v ohranitvi blokovske razdvojenosti, v obstajanju blokov ali v morebitnem pakiranju med bloki. Logika in izkušnje govore, da ne more biti resnične pomiritve in trajnega zblizanja med narodi, dokler bo Evropa razdeljena.

Resnično varnost za evropske države in narode je treba, kakor je naglasil Belovski, iskati v takšnem pozitivnem razvoju odnosov v Evropi, ki bodo zagotovili možnosti za dosledno spoštovanje ustanovne listine OZN in izvajanje načela miroljubnega sožitja. „S tem vsekakor razumemo sožitje in sodelovanje ne samo med državami z različnimi družbenimi sistemi, ampak tudi med vsemi evropskimi državami na temeljih suverenosti, neodvisnosti, enakopravnosti in nevmišavanja v notranje zadeve drugih iz kakršnih koli razlogov. Sedanja evropski položaj ne daje podlage za idealiziranje in iluzije. Blokovsko razdeljenost Evrope bomo težko rešili čez noč. Globoko se zavedamo, da je pred nami morda daljše obdobje intenzivnih stikov med evropskimi državami in narodi ter zelo resnih prizadevanj za razvoj sodelovanja na gospodarskem, znanstvenem, tehnološkem, kulturnem in političnem področju.“

Morebitna konferenca oziroma kongres evropskih narodov bi moral biti po mnenju ZK Jugoslavije v bistvu in kvalitetno nekaj novega in različ-

nega od prejšnjih, pretežno manifestacijskih srečanj ideoloških somišljenikov, kakršni sta bili v Berlinu in na Dunaju. Prizadevanja za sodelovanje, varnost in mir namreč lahko dobijo potrebne impulze samo, če bo vsaka pobuda za skupno akcijo v Evropi uspešno odsevala interese in stremjenja evropskih narodov in če bodo na široko odprti prostori za skupno delo vseh tistih, ki so na to pripravljani.

Kongres evropskih narodov — je dejal jugoslovanski delegat — mora biti potemtakem maksimalno širok tako, kar zadeva udeležence kot tudi ideje, predloge in pobude na njem. Na njem bi se morali zbrati odgovorni predstavniki komunističnih in delavskih partij, socialno-demokratskih, socialističnih, raznih vplivnih meščanskih, krščansko-demokratskih in krščanskih strank, gibanj in grupacij. Škodljivo bi bilo dovoli vtis, da se v pripravah gleda na nekomunistične sile kot na transmisijo ali na sile, ki jih je treba pridobiti in priključiti. Še bolj bi bil škodljiv poskus, da se pripravi program, ki bi izražal parcialne koristi skupine partij ali držav in ne bi izhajal iz demokratičnega in enakopravnega dialoga vseh prizadetih sil. Treba je omogočiti najširši dialog, ki bi proučil in ugotovil možnost in razpoložanje vseh zainteresiranih sil. Na podlagi rezultatov takšnih posvetovanj pa bi ustanovili pripravljalni odbor tako široke sestave, da bi odseval prav ta kvalitativno nov pristop v pripravah na kongres.

Nemški besedni dvoboj

Med Bonn kot prestolnico Zahodne Nemčije in Berlinom kot glavnim mestom Vzhodne Nemčije se je razvil živahen besedni dvoboj. Bojujeta se zahodnonemški kancler Willy Brandt in vzhodnonemški državni predsednik Walter Ulbricht. Gre pa pri tem dvoboju v bistvu za vprašanje, kako bi čim bolj stvarno uredili odnose med obema nemškima državama, če že ni mogoče misliti na zopetno združenje Nemčije.

Besedni dvoboj na relaciji Bonn-Berlin je začel predsednik Ulbricht, ki je decembra lani predlagal, naj bi sklenili pogodbo o popolni normalizaciji odnosov med obema Nemčijama. Njegov predlog je temeljil na zahtevi, da mora bonska vlada uradno priznati Vzhodno Nemčijo.

Kancler Brandt je svoj odgovor dal v govoru, ki ga je imel prejšnji teden v zahodnonemškem parlamentu, kjer je poročal o „položaju naroda“. Izrekel se je sicer za začetek pogajanj za sklenitev pogodbe, s katero bi se obe nemški državi odpovedali uporabi sile, zavrnil pa je pogoj, da je za sklenitev kakršnekoli pogodbe potrebno diplomatsko priznanje Vzhodne Nemčije.

In v ponedeljek tega tedna se je spet oglasil predsednik Ulbricht, ki je prvič po dolgih letih imel tiskovno konferenco za tuje novinarje. Zelo podrobno je zavzel stališče k posameznim izjavam kanclerja Brandta, v bistvu pa ponovno naglasil, da je normalizacijo med Nemčijama mogoče doseči le tedaj, če bonska vlada prizna Vzh. Nemčijo kot suvereno državo in naveže z njo diplomatske odnose.

Vojni zločini obtožujejo

Vedno spet prodirajo v javnost vesti in podrobnosti o novih zločinih, ki so jih ameriške čete in njihovi zavezniki zagrešili nad civilnim prebivalstvom Južnega Vietnama.

Komisija za ugotavljanje zločinov v Hanoi je objavila da so bili v tem oziru posebno „kritični“ dnevi od 11. do 16. decembra lanskega leta, ko so ameriške in saigonske čete pobile 700 vietnamskih prebivalcev na območju Tuibina in požgale več kot tisoč hiš. Na tisoče ljudi iz tega kraja pa so odvedli v koncentracijska taborišča ali pa so o njih enostavno sporočili, da so izginili.

Pogosto je tudi govora o umiku ameriških vojaških enot iz Vietna-

ma. Kljub temu pa je celo po saigonskih podatkih v Južnem Vietnamu še vedno 465.200 ameriških vojakov.

O vprašanju umika vojakov iz Vietnama je pred nedavnim govoril tudi ameriški zunanji minister William Rogers, ki je dejal, da bo tudi po umiku še nekaj ameriških čet ostalo v Vietnamu. V Washingtonu menijo, naj bi v Južnem Vietnamu ostalo še 200.000 do 240.000 vojakov, ki naj bi „brani“ sile saigonskega režima v primeru napadov.

V luči teh načrtov precej čudno izzvenijo vsa lepa zagotovila predsednika Nixona, ki je že tolikokrat napovedal, da se hoče Amerika umakniti iz Vietnama.

Danes zvečer se bomo zbrali na tradicionalnem

19. Slovenskem plesu

v prostorih
Delavske
zbornice
v Celovcu

Sodeluje jo:

- Narodno zabavni ansambel Lojzeta Slaka
- Fantje s Praprotna
- Fantje z Vrbskega jezera (Die orig. Wörther-See-Buam)

Vstopnice po 25 šilingov pri večerni blagajni.

Slovenska
prosvetna zveza

Težave v oskrbi s premogom in kurilnim oljem

POSIROKEM SVETU

Ni še dolgo od tega, ko so bili avstrijski premogovniki, ki so v celoti podržavljeni, zaskrbljeni, kako bodo na trgu spravili v denar premog, katerega gore so se neprestano večale. Ta skrb se je spričo suhe minule jeseni spreminila v skrb, kako bo trgovina

s premogom krila povpraševanje za njim, zlasti pa za koksom, ki ga zaradi konjunkture v industriji železa in jekla širom Evrope primanjkuje. Skrb glede oskrbe s potrebnimi energetskimi viri se je v

Pravijo, da je lahkega kurilnega olja za ogrevanje stanovanj dovolj na zalogi in da tudi pomanjkanje težkega kurilnega olja ne bo zavzelo takega obsega da bi motilo industrijsko proizvodnjo. Toda ta optimizem ni ravno utemeljen. Če bo v prihodnjih tednih spet pritisnil mraz, bo oskrba s kurilnim oljem postala spet pereč, istočasno pa težaven problem. Težaven zaradi tega, ker se je medtem tudi položaj na evropskem trgu s koksom ponovno zaostрил in ker uvoženi premog, pa tudi električna energija le v omejeni meri lahko rešita s tem povezano energijsko vprašanje.

Letošnja zima je verjetno zadnja, ko imamo zaradi transporta težave v oskrbi s kurilnim oljem. Do jeseni bo namreč dograjen naftovod Adria—Dunaj, z njim pa tudi potrebne nove rafinerije. S tem bo sicer problem transporta uvožene nafte v našo državo za prihodnja leta rešen, toda oskrba z ogrevalno in pogonsko energijo slej ko prej ne bo docela zagotovljena. Ravno na področju nafte bo vedno spet odvisna od razvoja mednarodnega položaja na Bližnjem vzhodu. Vlada, OIG in njena podjetja energetskega gospodarstva bodo storila dobro, če bodo kopanje premoga in črpanje nafte v lastnih premogovnikih in naftnih vrelcih v letih zadostne oskrbe potom njihovega uvoza omejile in obstoječe zaloge — ki so tako pri premogu kot pri nafti ostale že dokaj skromne — hranile za čas, ko ulegne priti spet do podobnih težav v oskrbi z energijo, kot je prišlo sedaj.

S problemom oskrbe s kurilnim oljem se je zadnje čase bavila tudi dunajska vlada. Za omiljenje nastalega položaja je odobrila povečan uvoz kurilnega olja preko pristanišča Rijeke, kar pa zaradi pomanjkanja ustreznih vagonov in tovornih avtomobilov problema ne more docela rešiti. Zato je vlada tudi odredila, naj podržavljeno podjetje OMV poveča dnevni obseg črpanja nafte iz lastnih vrelcev od 7000 na 8000 ton in naj poveča uvoz naftinih sestavin, ki so

potrebne za pripravo kurilnega olja. Toda težave so nastale tudi tukaj, ker rafinerije v Evropi zaradi zgodnje in razmeroma trde zime nimajo odvisnih zalog teh sestavin, kajti povpraševanje za kurilnim oljem se je povsod povečalo.

S tem je pomanjkanje kurilnega olja, zlasti težkega, ki ga potrebuje industrija za energetski vir, slej ko prej akutno vprašanje. Pri OMV, ki je na trgu s kurilnim oljem udeležena s 50 odstotki, so vendar optimistični.

želja na delo v mesto in potem spet iz tovarne domov v svojo vas. Hkrati se nadaljuje tudi drobitev kmečkih posestev, katerih število je v letih od 1950 do 1965 naraslo za okrog 620 tisoč. Večino teh novih posestev obdelujejo delavci, ki so hkrati zaposleni v industriji. Računajo, da mora na Poljskem od 1000 ljudi, zaposlenih v industriji, 247 oseb odhajati na delo v drug kraj. Vendar pa je število ljudi, ki se selijo iz kraja v kraj oziroma iz ene pokrajine v drugo, tekom zadnjih let nazadovalo skoraj za polovico.

Industrializacija na Poljskem

Poljaki so v razmeroma kratkem času ne samo obnovili staro industrijo, ki je bila med vojno močno prizadeta, temveč so industrializirali tudi predele, ki so prej veljali za agrarne. Na ozemlju, ki je prej pripadalo Nemčiji, je bilo med vojno uničenih 65% industrijskih obratov.

Leta 1946 je bilo v vsej poljski industriji zaposlenih komaj 1.200.000 ljudi, in sicer predvsem v vojvodstvih Katowice, Lodž in v Spodnji Šleziji, saj je bilo v teh pokrajinah prva leta po vojni 60% vse poljske industrije. Do konca lanskega leta pa je industrializacija že tako napredovala, da je bilo v industrijskih obratih zaposlenih že 4 milijone ljudi.

Poljska industrija je danes precej v pravem razmerju porazdeljena po vsej državi. Po vojni so ustanovili 17.000 novih podjetij, kar je po podatkih iz leta 1965 pomenilo 36,5% vse današnje industrije na Poljskem. Industrializacija se je razširila zlasti proti vzhodu in severu, medtem ko so bila vojvodstva Wrocław, Katowice in Lodž precej industrializirana že prej. Jedro poljske industrije je danes nekako v šestih vojvodstvih, kjer živi skupaj kakih 5 milijonov ljudi, od katerih jih je 1.140.000 zaposlenih v industriji, to je 35% vseh delavstva, zaposlenega v poljski industriji.

Poljska šteje okoli 32 milijonov ljudi. Pri tem je vsekakor zanimivo, da se je število kmetijskega prebivalstva v vsem povojnem času ohranilo med 15,5 in 15,9 milijona ljudi, kajti naravni prirastek prebivalstva je spriti odhajal z dežele v mesta, kjer se je prebivalstvo od 8,3 milijona v letu 1947 dvignilo na 16,6 milijona proti koncu lanskega leta. Leta 1950 je bilo izven kmetijstva zaposlenih 52,9 odstotka prebivalstva, leta 1966 pa je ta odstotek znašal že 66,5%.

Močno odseljevanje ljudi s podeželja v industrijska središča poraja nove probleme. Računajo, da bi bilo treba zgraditi še stanovanja za okoli 2 milijona ljudi, namreč za tiste delavce, ki morajo zdaj vsak dan hoditi s pode-

Razvoj turizma v Sloveniji

Na podlagi podatkov za prvih deset mesecev lanskega leta se je lani devizni dotok iz turizma v Jugoslaviji povečal za 14 odstotkov v primerjavi z letom 1968, medtem ko je bil v Sloveniji zabeležen porast za 25 odstotkov.

Samo v Sloveniji so devizni dohodki od turizma znašali 68.091.500 dolarjev. Od tega je odpadlo na odkup deviz in plačilo turističnih storitev 43.708.558 dolarjev, to je za 21 odstotkov več kot leta 1968. Največji porast je lani dosegel odkup deviz v okviru maloobmejnege prometa, kjer se je v primerjavi z letom 1968 povečal za 31 odstotkov ter dosegel 15.245.547 dolarjev. Za 5 odstotkov je lani narasel tudi še odkup deviznih sredstev za prodajo blaga z 10-odstotnim popustom ter je dosegel nekaj več kot 8,9 milijona dolarjev. Nasprotno pa je lani devizni dohodek od plačila lovnih taks nazadovoval za 8 odstotkov ter je znašal 215.070 dolarjev.

Ob navedeni razliki med porastom deviznega dotoka v Sloveniji in Jugoslaviji pa je treba še vedeti, da se je število inozemskih nočitev v Sloveniji povečalo le za 14 odstotkov, medtem ko je v vsej Jugoslaviji znašal ta porast 30 odstotkov. Turistični strokovnjaki ugotavljajo, da izvira neskladje predvsem iz povečanja odkupa deviznih sredstev v okviru prodaje blaga z 10-odstotnim popustom ter v maloobmejnem prometu.

Ceprav so pričakovali, da je frekvenca na mejnih prehodih že leta 1968 dosegla zgornjo mejo, so rezultati lanske sezone na področju inozemskega turizma v Sloveniji znova presenetili: na podlagi podatkov za prvih devet mesecev lanskega leta je v rednem prometu šlo skozi slovenske prehode v Jugoslavijo 20.390.816 potnikov, to je za 18 odstotkov več kot leta 1968; v maloobmejnem prometu, kjer so našli 9.751.868 potnikov, pa je porast znašal 15 odstotkov.

Kaj obeta trg z mlekom in mesom?

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Celokupno smo lani že v prvih osmih mesecih poleg omenjenih 11 tisoč prašičev izvozili 93.521 goved in 33.806 telet, medtem ko smo v istem času leta 1968 izvozili le 284 prašičev in 82.193 goved, pač pa 37.693 telet. Pri tem je treba posebej upoštevati, da je bil lani do avgusta lukrativni izvoz goved za nadaljnjo rejo z 41.074 govedi za 45 odstotkov višji kot leta 1968. V naslednjih štirih mesecih se je gotovo še povečal. Tako izgleda, da so tekom minulega leta tudi kmetje gorskih predelov v izvozu našli nadomestilo za kupce iz domačih ravninskih predelov, ki so z opustitvijo govedore je opustili tudi kupovanje goved za nadaljnjo rejo, tako imenovanih „Einstellerjev“.

Iz dosedanje primerjave razvoja na trgu z mesom v letu 1969 torej sledi, da do težav, ki smo jih leta 1967 in še leta 1968 doživljali na trgu z mlekom, kljub naraščajoči ponudbi mesa lani ni prišlo. Avstrijska goveda in — kakor izgleda — tudi prašiči so na trgu drugih dežel priljubljeni, kajti sicer cene nikakor ne bi dosegle ravni, kot so jo dosegle lani. To kmečke ljudi gotovo zadovoljuje. Problem, ki ga je treba ob na-

račajoci ponudbi mesa v naši državi še razčistiti, je vprašanje, ali je naraščajoči izvoz mesa resnična posledica njegovih viškov na domačem trgu?

Odgovor je lahko kratek; ne. Ob skoraj enakem zakolju domačih klavnih govedi je bilo treba lani v prvih osmih mesecih uvoziti 9485 govedi nasproti 23 govedim v istem času leta 1968. V isti časovni primerjavi je bil pri teletih lani potreben uvoz 53.382 komadov, kar je bilo za 8.895 telet več kot leta 1968. Kar pa se tiče prašičev; lani domača ponudba ne bi zadostila povpraševanju, tudi če omenjenih 11.000 prašičev ne bi bili izvozili. Leta 1968 smo do konca avgusta uvozili 14.807 prašičev, lani pa v istem času 15.453, čeprav so se domači zakolji povečali za okroglo 95.000 na 1.790.585 komadov. K vsemu smo uvozili 8862 ton mesa perutnine, kar je za 735 ton več kot leta 1968.

Tako labko zaključujemo, da tudi lani potreb po svinjskem mesu nismo krili. Številni izvoz pujskov je bil manjši od uvoza pitancev. Tudi telet smo uvozili že v prvih osmih mesecih za 20.000 komadov več, kot smo jih izvozili. Pri govedih pa sta si večji

uvoz in večji izvoz držala tehtnico. Tako resnična domača oskrba s klavnimi govedi lani ni bila večja od one leta 1968.

Razvoj na trgu z mesom pa ne zadovoljuje le kmečke ljudi, marveč bi moral zadovoljiti celokupno prebivalstvo. Njegova osnovna zahteva gre namreč za to, da ima vedno na izbiro zaželjeno meso in mesne izdelke, vseeno ali more domača ponudba tej želji zadostiti ali ne.

Ponudba klavnih telet in govedi ter pujskov in klavnih prašičev se je in bo ravnala po času njihovega rojstva. Kmet ima kolikor-toliko v rokah le čas pitanja, nima pa v rokah časa, v katerem naj bi se krave in svinje gonile, kakor tudi nima zagotovila, da bodo ostale res breje, teleta in pujski pa pri življenju. Zato v naši državi, ko moramo zlasti v poletnih mesecih poleg domačega prebivalstva prehraniti več milijonov turistov, domače kmetijstvo nikoli ne bo moglo ponudbo mesa regulirati tako, da bo vedno krila povpraševanja za mesom. Vedno bo enkrat nekaj preveč in drugič premalo mesa.

To pa ni nič posebnega. Tudi industrija in trgovina nista vedno v stanju, da bi zadostili povpra-

ševanju. Tudi industrija in trgovina sta čedalje bolj odvisni od istočasnega izvoza in uvoza izdelkov in blaga, s katerim nastopata na domačem trgu. Kar pa je koristno za industrijo in trgovino, mora biti prav tudi za kmetijstvo. Tudi kmetijstvo ima pravico, da svojo ponudbo regulira skladno s povpraševanjem. Tudi kmetijstvo ima pravico, da ne izpusti iz rok inozemski trg in da se podaja na pot mednarodne kooperacije. Upoštevaje možnosti vnovčenja na inozemskem trgu in nega tega trga sta prav pri mesu za kmetijstvo naše države velika nujnost. Trpežnost mesa in mesnih izdelkov je omejena. Ni jih mogoče tako skladiščiti kot industrijske izdelke. Zato tudi ni mogoče čakati na kupca, marveč ga je treba imeti stalno na razpolago.

Zabtevi prebivalstva, da ima stalno na izbiro meso in mesne izdelke, ki jih želi, je mogoče zadostiti le, če meso in mesne izdelke stalno izvažamo in uvažamo. Da to od časa do časa meso podraži, je samo po sebi razumljivo in ne bi smelo biti kamen spotike. Saj tudi pri industrijskih izdelkih ni. Kdor je izbirčen, mora pač več plačati.

(Konec v prihodnji številki)

RIM. — Italijanska vlada je sprejela osnutek zakona, s katerim bo spremenjen dosednji statut avtonomne dežele Trentino-Južna Tirolska, in sicer na podlagi tako imenovanega „paketa“, s katerim bodo dobili južni Tirolci bistveno več pravic, kot so jih imeli doslej. Pri izdelavi novega zakona sta sodelovala tudi dva predstavnika južnih Tirolcev, medtem ko je južnotirolska ljudska stranka že dala pristanek k temu zakonu. Izgleda, da hoče Italija z določim hitreje uresničiti svoje obljube in vprašanje južne Tirolske dokončno spraviti z dnevnega reda.

BEOGRAD. — Predsednik zveznega izvršnega sveta SFR Jugoslavije Mitja Ribičič bo v dneh od 23. do 26. februarja uradno obiskal Veliko Britanijo ter bo v Londonu imel razgovore z vodilnimi britanskimi državniki. Ob tej priložnosti bodo razpravljali o aktualnih mednarodnih vprašanjih, kot so evropska varnost, odnosi med Vzhodom in Zahodom, Srednji vzhod in drugi problemi; obravnavali pa bodo tudi možnosti in oblike gospodarskega in kulturnega sodelovanja med obema državama.

LONDON. — Na londonskem pokopališču Highgate so neznanim storilci izvedli dinamični atentat na grobišče Karla Marxa. Poškodovani so Marxov kip, kamenito ograjvo pa pomazali s kljukastimi križi. Marxovo grobišče na londonskem pokopališču so neznanim atentatorji že večkrat oskrnili.

SAIGON. — Po podatkih iz ameriških virov (ki pa gotovo niso pretirani — op.ured.) je ameriška vojska na vietnamskem bojišču izgubila že 6333 letal in helikopterejev.

DUNAJ. — Konec lanskega septembra je bilo v Avstriji zaposlenih 48.250 Jugoslovancev od skupno 64.166 tujih delavcev. Na drugem mestu po številu zaposlenih so bili Turki (8240), potem so sledili delavci iz Zahodne Nemčije (2377), potem Italijani (868), Grki (267), Španci (166) in razni drugi (3995). Od skupnega števila tujih delavcev jih je 22,3% zaposlenih v gradbeništvu, 16 odstotkov v metalurgiji in kovinski industriji, 11,2% v tekstilni industriji, 11,9% v turizmu in 38,6% v različnih drugih gospodarskih panogah.

WASHINGTON. — Ameriško trgovinsko ministrstvo je objavilo, da vrednost narodnega bruto proizvoda v zadnjih treh mesecih preteklega leta ni narasla niti za dolar, medtem ko se je proizvodnja ameriške industrije v decembru zmanjšala za 0,3%. Nasprotno pa so se — kakor je rečeno v omenjenem poročilu — cene v zadnjem trimesečju povišale za 4,5%, kar je nov dokaz, da ameriško gospodarstvo preživlja najhujšo inflacijo v minulih 18 letih.

STOCKHOLM. — V švedskem glavnem mestu bo spomladi verjetno nova velika mednarodna konferenca o Vietnamu, ki naj bi mobilizirala svetovno javnost za nov pritisk za uspeh ameriško-vietnamskih pogajanj v Parizu in ustavitve vojne v Vietnamu.

MEXICO. — Skupina ameriških senatorjev bo ob podpori vsega senata predlagala, da bi Nobelovo nagrado za mir za leto 1970 podelili organizaciji Združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo — UNESCO. Kakor znano je za lansko leto to nagrado prejela Mednarodna organizacija dela (ILO), ki je lani obhajala petdesetletnico svojega obstoja in delovanja.

BEOGRAD. — Predsednik ministrskega sveta Romunije Ion Gheorghe Maurer je bil na uradnem obisku v Jugoslaviji, kjer je bil gost predsednika zveznega izvršnega sveta Mitje Ribičiča, sprejel pa ga je tudi predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz Tito. V duhu popolnega medsebojnega razumevanja, zaupanja in iskrenosti so razgovorjali o perečih mednarodnih problemih ter o vprašanjih sodelovanja med obema državama. Predsednik romunske vlade je povabil predsednika jugoslovanske vlade naj obišče Romunijo.

MOSKVA. — Predstavniki 28 komunističnih in delavskih partij iz evropskih držav so se 14. in 15. januarja sestali v Moskvi. Udeleženci sestanka so — kakor pravi zaključno poročilo — izmenjali poglede o problemih kolektivne varnosti in miru na evropskem kontinentu. Drug drugega so seznanili o ukrepih, ki so jih sprejeli v zvezi s proslavo stote obletnice Leninovega rojstva. Sestanek je potekal v duhu tovarniškega sodelovanja, je rečeno v sporočilu, ki našteva tudi vse partije, ki so se udeležile sestanka.

ZENEVA. — Zunanji ministri Zahodne Nemčije, Avstrije, Švice, Italije, Francije in Belgije se bodo 28. in 29. januarja sestali v Zenevi, kjer bodo sklepali o skupni gradnji „super jedrskega centra“ blizu Zeneve. Predvidevajo, da bo gradnja tega jedrskega velikana stala 330 milijonov dolarjev.

Ženitovanjske šege pri Slovencih

Inštitut za slovensko narodopisje je eden izmed raziskovalnih zavodov, ki deluje v okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, najvišje znanstvene in umetniške ustanove Slovencev. Inštitut je bil ustanovljen leta 1951 ter se bavi s tako imenovano ljudsko kulturo, ki predstavlja matična tla vsake narodne kulture. Njegov namen je, otepi pozabljenosti in ohraniti znanstvenemu raziskovanju slovensko narodno bogastvo in preteklosti in sedanosti. Kajti poznavanje neprecenljivega bogastva, ki ga je slovensko ljudstvo ustvarilo v sto letih in ga še ustvarja, je temelj stavbi slovenske narodne kulture in zato med prvimi zahtevami celotne narodne skupnosti.

Inštitut opravlja dvojno delo: zbiranje narodno blago in ga raziskuje. Njegovo področje je duhovna kultura v vseh oblikah — ljudsko slovarstvo (pesmi, bajke, pravljice, pregovori, uganke itd.), ljudski običaji ob letnih praznikih, pri raznih opravilih in delih, ob posebnih priložnostih (rojstvo, svatba, smrt), dalje ljudsko mišljenje in modrost (splošne o človeku, živalih, rastlinah, verski, pravni in drugi nazori). Iz zapisov na terenu in iz izpiskov iz tiskanih virov (časopisov, knjig) ustvarja arhiv slovenskih pripovedi in arhiv slovenskih ljudskih običajev. Pisano gradivo dopolnjujeta zvočna dokumentacija (magnetofonski posnetki) in slikovna dokumentacija (zbirka fotografij, diapozitivov in arhivskih filmov). Vse to je osnova načrtnemu znanstvenemu raziskovanju posameznih pojavov slovenske ljudske kulture.

Novi čas uničuje povsod na svetu stvaritve predindustrijske ljudske kulture, ki se le redkokje še ohranja v starih oblikah. Njene edine priče so danes starejši in stari ljudje, ki pa po naravnih zakonih umirajo ter odnašajo v grob pričevanja, ki jih nikjer več ne bo mogoče dobiti. Zato je zdaj glavna naloga narodopiscev zbiranje delo na terenu, reševanje pričevanj ki bodo sicer za vedno izgubljena. Vzpodredno s tem pa ne smejo zanemarjati nastajajočih sprememb in novosti, ki jih morajo v znanstvene namene prav tako vestno registrirati.

Lani je Inštitut za slovensko narodopisje dal pobudo za široko znanstveno anketo o šegah in verovanjih tako imenovanega življenjskega cikla (rojstvo, svatba, smrt) ter jo z izdatno podporo Sklada Borisa Kidriča tudi že začel urediti. Računajo, da bo celotno delo trajalo štiri leta. Najprej bo izvedena anketa o ženitovanjskih šegah in verovanjih, pozneje pa bosta sledila še anketa o šegah in verovanjih pri rojstvu in ob smrti.

Za izvedbo ankete o ženitovanjskih šegah je inštitut po dolgotrajnem študiju in skrbnih pripravah razposlal po Sloveniji in tudi med zamejske Slovence posebno anketo brošuro, ki obsega nič manj kot 828 podrobno razčlenjenih vprašanj, ki segajo v najmanjše podrobnosti. Vprašanja je sestavila asist. Helena Ložar, uvodne besede „akcija na pol“ pa je napisal tudi pri nas znani etnografski strokovnjak dr. Niko Kuret, ki med drugim poudarja:

„Jezik in ljudska kultura sta nosilna stebra vsake narodne kulture. Spoznavanje ljudskega življenja, oblik, v katerih se javlja, zakonitosti, ki ga gibljejo, sodi zato med glavne naloge kulturnega naroda. Raziskovanje ljudske kulture je predmet narodopisja (etnologije, etnografije, folkloristike). Znamen del tega raziskovalnega dela (raziskovanje ljudskega slovarstva in raziskovanje ljudskih šeg) opravlja leta 1951 ustanovljen Inštitut za slovensko narodopisje pri SAZU. Razvoj narodopisne vede nujno terja dvojje: načrtno zbiranje, ki naj pušča čim manj vrzeli, pa zbiranje gradiva tako iz preteklih dob kakor iz sedanosti.

Inštitutova sekcija za ljudske šege in igre je izdelala načrt, po katerem bo pod tem vidikom raziskovala najprej šege in verovanja tako imenovanega „življenjskega kroga“ (rojstvo, ženitovanje, smrt), zalem pa šege pri delu in raznih opravilih. Ta načrt obsega pet let (1970—1974) zbiralnega dela predvsem z dobro premišljenimi, podrobno izdelanimi vprašalnici, na katera pričakujemo odgovorov naših vestnih informatorjev. Tako doleka očje gradivo bodo dopolnjevali terenski obiski. Samo po sebi se razume, da

bomo z anketo zajeli vso Slovenijo, matično in zamejsko. Toda novost je v tem, da bomo hkrati skušali zajeti gradivo iz treh obdobj: iz časa pred prvo svetovno vojno, iz časa med obema vojnoma in iz časa po 2. svet. vojni, se pravi iz sedanosti. Tako bomo zbrali o vsaki šegi v celoti in o njenih sestavnih delih bolj ali manj jasno razvojno podobo od preteklih časov do naših dni. S tem se nam bo tudi odprla vrsta zanimivih, raziskave vrednih narodopisnih, socioloških, psiholoških, pravnih, veroslovnih in drugih vprašanj.“

Kakor mnoga gledališča v svetu, se tudi pariška Opera bori z velikimi finančnimi težavami. Računajo, da znaša njen primanjkljaj okoli 240 milijonov šilingov. Pred nedavnim je dobilo gledališče novega generalnega direktorja Reneja Nicolija, ki je izsilil tudi imenovanje treh članov ravateljstva, kateri naj bi mu pomagali pri reorganizaciji ustanove.

Pevski zbor „Stane Žagar“ v Kranju obhaja petnajstletnico svojega obstoja in delovanja. Zbor sestavlja danes 30 pevki in pevcev, vodi pa ga prof. Peter Lipar. Člani zbora so učitelji iz kranjske in škofjeloške občine, ki gojijo potje poleg svojega poklica. Mnogi člani zbora so v znak priznanja za požrtvovalno delo prejeli zlata, srebrna in bronasta Gallusova odličja, ki jih podeljuje Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije.

Pred nedavnim je skupina štirih koroških književnikov nastopila na literarnem večeru v Ljubljani. V dvorani Narodne galerije so brali iz svojih del Lorenz Mack, Walter Novotny, Ingeborg Pachor in Theo Pressien. Koroške literate so priščno pozdravili predstavniki Društva slovenskih pisateljev.

Anketa inštituta za slovensko narodopisje

Prosvetno ministrstvo je dodalilo komedijskim igram v Spittalu ob Dravi subvencijo v višini 45.000 šilingov za pokritje lanskoletnega primanjkljaja. Za prej je dobil ansambel od ministrstva subvencije v višini 150.000 šilingov, dožela Koroška je prispevala v ta namen 300.000 šilingov, mesto Spittal pa 150.000 šilingov.

KULTURNE DROBTINE

Na Promu so pred časom uredili Kettejevo spominsko sobo, kjer so razstavili fotokopije Kettejevih pesmi in knjižne izdaje tega znanega slovenskega pesnika. Del razstavnega gradiva je posredovala študijska knjižnica Mirana Jarca iz Novega mesta.

Letos bodo tržaški Slovenci prvič skupaj proslavljali slovenski kulturni praznik ob obletnici smrti Prešerna. Organizatorji letošnje osrednje proslave v tržaškem Kulturnem domu so Slovensko gledališče, Glasbena matica in Slovenska prosvetna zveza ter prvič tudi katoliško usmerjena Slovenska prosveta. Sodelovali bodo pevski zbori obeh skupin ter člani slovenskega gledališča v Trstu.

Kakor mnoga gledališča v svetu, se tudi pariška Opera bori z velikimi finančnimi težavami. Računajo, da znaša njen primanjkljaj okoli 240 milijonov šilingov. Pred nedavnim je dobilo gledališče novega generalnega direktorja Reneja Nicolija, ki je izsilil tudi imenovanje treh članov ravateljstva, kateri naj bi mu pomagali pri reorganizaciji ustanove.

Pevski zbor „Stane Žagar“ v Kranju obhaja petnajstletnico svojega obstoja in delovanja. Zbor sestavlja danes 30 pevki in pevcev, vodi pa ga prof. Peter Lipar. Člani zbora so učitelji iz kranjske in škofjeloške občine, ki gojijo potje poleg svojega poklica. Mnogi člani zbora so v znak priznanja za požrtvovalno delo prejeli zlata, srebrna in bronasta Gallusova odličja, ki jih podeljuje Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije.

Pred nedavnim je skupina štirih koroških književnikov nastopila na literarnem večeru v Ljubljani. V dvorani Narodne galerije so brali iz svojih del Lorenz Mack, Walter Novotny, Ingeborg Pachor in Theo Pressien. Koroške literate so priščno pozdravili predstavniki Društva slovenskih pisateljev.

„Ti sklepi pa se odlikujejo še po izvornem, sicer zahtevnem stališču v poglavju I, ki danes najbrž ni vselej prisotno v naši zavesti, a se vendarle odlikuje glede na razna stališča narodov in držav v svetu. Takole se glasi: „Za Jugoslavijo je vprašanje narodnostnih manjšin v državi in vprašanja jugoslovanskih narodnih manjšin v sosednih dr-

Umazana igra okoli Vetrinja

Če je bila že doslej igra okoli vprašanja dražbe odnosno vnovčitve vetrinjskega gradu umazana, je postala v zadnjem času še bolj gnusna. Gnusna in izzivalna zlasti s strani tistih, ki so od vsega začetka hujskali proti temu, da bi grad prišel v last Mohorjeve družbe, ki pa bi sedaj radi to svojo umazano in zahrbtno igro podtaknili drugemu in jo izkoristili še v svojo politično korist.

Kdo je prvi opozoril javnost na „nevarnost“, da bi Mohorjeva družba na dražbi kupila grad? To je bila Kleine Zeitung, ki se zdaj naravnost peni od ogorčenja nad krivico, ki se baje godi Mohorjevi. V resnici pa je vsa to godlo skuhala in spretno vpregla v svoj voz celo prizadete. Dne 28. avgusta 1969 je koroška javnost prvič zvedela potome Kleine Zeitung, da „gre za ohranitev vetrinjskega gradu“, ko poroča, da se je sestel občinski odbor v Vetrinju in soglasno sklenil ukrepe, da grad ne bi prišel v last Mohorjeve družbe, marveč mora biti „obranjen koroški deželni“, kajti — vprašati se je treba, „ali ni kakor pri vojvodskem prestolu nevarnost, da se tudi vetrinjski grad spremeni v kraj slovanskega češčenja“.

Vsekakor je v tej zvezi zanimivo vedeti, da je član vetrinjskega občinskega odbora tudi deželni svetnik in poslevoedeči predsednik koroškega ÖVP Bacher, ki je po poročilu Volkszeitung „povzel iniciativo, da grad ne pride na dražbo“, to se pravi, da ga Mohorjeva ne more kupiti. In Kleine Zeitung stalno s posebno naslado poroča o poteku tega vprašanja in daje tudi raznim pisem pisem prostor, da lahko izražajo svojo skrb nad „nevarnostjo za Koroško“, če bi grad prišel v last Mohorjeve. Tako v začetku novembra spet beremo masten naslov v Kleine Zeitung, da obstoja „še vedno skrb okoli vetrinjskega gradu“. Skrb vendar more imeti le tisti, ki se zaradi nečesar in za nekaj boji, v tem primeru torej boji, da bi Mohorjeva postala lastnik gradu.

Končno dne 13. 12. 1969 Volkszeitung ponosno sporoča, da „zahvaljujoč se prizadevanju deželnega strankinega predsednika deželnega svetnika Bacherja grad Vetrinj ne bo prodan“. Mišljeno more biti seveda samo, da ne bo prodan Mohorjevi, in to koroškim „Abwehrkämpferjem“ na ljubo, ki so dan poprej podarili, da bi nakup gradu po Mohorjevi pomenil „izdajstvo domovine“ ter so zagrozili, da se v primeru, da grad dobi Mohorjeva, ne bodo udeležili jubilejnih slovesnosti ob 50-letnici plebiscita.

Prav na dan zborovanja „Abwehrkämpferjev“ pa beremo v Volkszeitung „resnico o vetrinjskem gradu“, ko opisuje številne korake deželnega svetnika Bacherja v letu 1968 in zlasti od jeseni 1969 naprej, ko „so bila prizadevanja Mohorjeve za projekt že znana. Deželni svetnik Bacher ni opustil svojih prizadevanj, da bi ustvaril osnovo za rešitev, ki je odločilna za bodočnost vetrinjskega gradu in njegovo uporabo v korist koroške dežele. V zadevi, v kateri so čustva koroškega prebivalstva močno razgibana, deželni svetnik Bacher v tihi in trdni doslednosti ni pisal pisem, temveč je postavil dejanja, o katerih bo javnost v kratkem obveščena.“ (Volkszeitung 12. 12. 1969).

Kmalu nato smo zvedeli, da je vetrinjski grad kupila zvezna vlada z namenom, da ga podari koroški deželni vladi kot jubilejno darilo za 50-letnico plebiscita. To se je zgodilo očitno brez vednosti koroške deželne vlade, zaradi česar je koroški deželni glavar Sima darilo zavrnil.

Zaradi tega je sedaj ogenj v strehi in je strankin svet ÖVP na posebnem zasedanju celo sklenil pobiranje podpisov, da „bi se vetrinjski grad obrnil deželi“. Iz vsega tega pa sledi, da je dejanska ÖVP preprečila, da bi vetrinjski grad prišel v last Mohorjeve družbe.

To je resnica in to so dejstva! To pa pomeni kršitev ustavno zajamčene pravice do svobodnega pridobivanja nepremičnin in hkrati tudi kršitev enakosti pred zakonom, v kolikor gre za preprečitev nakupa po slovenski cerkveni ustanovi.

Nikakor nočemo trditi, da ni bila želja vseh merodajnih strank v deželi, da bi preprečili nakup gradu po Mohorjevi družbi. Slovenski vestnik je zato takoj v začetku te umazane igre opozoril na to očitno diskriminacijo in bili smo pripravljani tudi še na nadaljnje korake v obrambo pravic Mohorjeve družbe.

Tako smo hoteli ob priložnosti „Slavnostne prireditve v čast slovanškima blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu“, ki je bila 30. 11. 1969, opozoriti prisotne ikože na to in še na druge diskriminacije ter zlasti na izpade gosposvetskega župnika Wilhelma Macherja proti slovenski duhovščini. Toda tega nista želela ne Narodni svet niti ne Katoliški odbor, zaradi česar smo pač opustili načrtovano akcijo.

Tudi ko so nekaj dni pozneje „Abwehrkämpferji“ ponovili Macherjeve očitke in iznesli razna sumničnja proti Mohorjevi družbi, se njen

(Dalje na 4. strani)

nira problem meja, problem teritorialne pripadnosti področja k eni ali drugi državi tvorbi, ko se eliminira neenakopravnost med narodi.

Dvojezična šola je prav zato izrednega vzgojnega pomena za sodobnega naprednega človeka in smo jo tudi šteli kot najboljšo rešitev in kot pogoj, ki je omogočil ustvar-

stva.²⁸ Ti sklepi pa se odlikujejo še po izvornem, sicer zahtevnem stališču v poglavju I, ki danes najbrž ni vselej prisotno v naši zavesti, a se vendarle odlikuje glede na razna stališča narodov in držav v svetu. Takole se glasi: „Za Jugoslavijo je vprašanje narodnostnih manjšin v državi in vprašanja jugoslovanskih narodnih manjšin v sosednih dr-

madžarske in italijanske manjšine ob upoštevanju dinamike razvoja za obdobje 1953—1962.³⁰ Iz poglavja o urejanju dvojezičnega šolstva je mogoče razbrati, da smo v novo obliko prešli postopoma iz pregledov in posvetov v republiški komisiji za narodnostna — manjšinska vprašanja pri SZDL. Pri komisiji sekretariata za kulturo in prosveto pa si je mogoče pridobiti nadaljnje podatke o urejanju temeljev dvojezičnega šolstva. In če nas novejši pregled strokovnjaka za narodnostna vprašanja madžarske narodnosti dr. Lasla Rehaka opozarja, da je prelivanje otrok drugih narodnosti v srbohrvatsko šolo v Vojvodini znamenje za določene slabosti v teh šolah in da to nikakor ni znamenje visoke jugoslovanske zavesti,³¹ potem se zdi, da dvojezični sistem vendarle ob vzgoji k sožitju, ob zavarovanju pred narodnostno odtujitvijo tudi že na sedanji stopnji dosega vsaj del svojega namena.

S tem ko v pričujoči informaciji nismo zmeraj neposredno ob posamezni mednarodni skušnji, strokovnem mnenju zapisali domače sporednice — smo predvideli, da jih opravi vsak bralec pač sam.

(Se nadaljuje)

Drago Druškovič

Dvojezična vzgoja in izobraževanje

(Ponatis iz revije „Teorija in praksa“)

janje dobrih odnosov med našimi deželami. Proti temu načelu menimo, da more nastopiti samo tisti, ki ne želi dobrih odnosov, je nacionalno ozek in ni sposoben za nacionalno strpnost. To pa prav gotovo niso tisti ljudje, na katerih lahko gradimo borbo za boljše življenje delovnega človeka tako v Jugoslaviji kot v Avstriji.²⁷

Kakor je znano, je izoblikoval 1959. leta izvršni komite CK ZKJ v zvezi s problemi narodnostnih manjšin vrsto stališč in med njimi tudi naslednje priporočilo: „Tam, kjer so pogoji, je treba postopoma storiti še korak naprej pri organiziranju dvojezičnega šol-

žavah načelno enak problem, zato je imela država o vseh vprašanjih enih kot drugih manjšin v svoji politiki in praksi identično stališče.“²⁹

Vsekakor je mogoče poiskati zvezo med vsemi temi prvini, ki jim pridružujemo še povod za ustvarjanje dvojezičnih šol: upadanje vpisov madžarskih učencev v njihovo madžarsko šolo in njihovo prehajanje v slovensko šolo, kar je prav tako zahtevalo novo rešitev. O tem, kako je ta smer tudi mednarodno pravno zasidrana, se je mogoče podučiti v pravnem delu Analiza položaja

28-29 Sklepi Izvršnega komiteja CK ZKJ o problemih narodnostnih manjšin, Razprave in gradivo št. 3, INV, Ljubljana 1963.

30 Pravni del je pripravil dr. Ernest Petrič, šolstvo za madžarsko manjšino je obravnavala L. Vrtičeva, Demografski del je pripravil pod vodstvom dr. M. Klemenčiča inštitut za geografijo Univerze v Ljubljani — vse v okviru zasnovane D. Druškoviča kot vodje raziskave; sredstva zanjo je omogočil Sklad B. Kidriča; delo je bilo opravljeno 1964. leta.

31 Dr. L. Rehak, Narodnost v Jugoslaviji, Beograd 1968, str. 120.

Umazana igra okoli Vetrinja

(Nadaljevanje s 3. strani)

ravnatelj msgr. dr. Hörnböck ni odločno postavil zoper ta sumničnja, kar bi se moralo zgoditi potem tožbe, marveč je smatral za potrebno izjaviti neresnico, „da so tudi danes še knjige Mohorjeve založbe v Jugoslaviji prepovedane“, in poudariti, da je bila „bratovščina prva slovenska organizacija na Koroškem, ki se je leta 1945 postavila na avstrijsko linijo“ in da sta se „prelat Podgorc in on morala v letih 1945, 1946 in 1947 pustiti dopasti, da sta bila razglašena za izdajalca ljudstva“. Nekaj dni pozneje pa dodaja: „Nočemo na tem primeru postavljati preizkusa za enakost pred zakonom, temveč hočemo s svojim korektnim zadržanjem doprinesti svoje k temu, da dva naroda lahko živita v časti, svobodi in miru v skupni domovini“.

Potemtakem seveda tudi mi nismo mogli s primernimi koraki prav na tem primeru pred pristojnimi forumi dokazovati kršitve ustavno-zamčenih pravic in zlasti kršitve pravice enakosti pred zakonom, temveč smo storili edino, kar nam je bilo mogoče, da smo tako v zadnji številki minulega leta ob bilanci našega narodnostnega stanja in v prvi številki tega leta ob pogledu naprej v vso jasnostjo in odločnostjo opozorili na to izrazito diskriminacijo. Te naše ugotovitve in ta naša resna opozorila pa nikakor niso naperjena proti deželnemu glavarju, kakor zlonamerno tolmačita Kleine Zeitung in pisec članka v Furche, marveč zelo jasno proti tistim, ki so v očigled interesa Mohorjeve družbe na pridobitvi gradu s svojim pisanjem o „nevarnosti za Koroško“, o „skrbi za vetrinjski grad“ in o „potrebi obranitve gradu deželi Koroški“, ter zlasti proti tistim, ki so s „svojo iniciativo“ in s „svojo tiho in trdno doslednostjo postavili dejanja“, ki so preprečila, da bi obveljalo pravo in bi Mohorjeva lahko sodelovala na javni dražbi pod enakimi pogoji kakor vsi ostali interesenti.

Kdo so ti krivci, smo dokazali spredaj in je naše ljudstvo to umazano igro samo spregledalo že prej, tako da sedaj nikakor ni pripravljeno, da bi za druge šlo po kostanj v žerjavico.

Zato tudi ne bo nasedlo, če bodo poskušali tudi to vprašanje vnašati v volilni boj. Če ÖVP nima drugih argumentov in daril, da bi ji koroški Slovenci dali svoje glasove, ji naše ljudstvo tudi ob „pozitivni neutralnosti“ lahko samo pove, da imamo na Koroškem že dovolj takšnih „domov srečanja“ — od „Haus der Heimat“ v Dobrli vasi in Zitari vasi pa do „Grenzlandheima“ v Pliberku, ki vsi so bili baje namenjeni srečanju in prijateljstvu med večino in manjšino, so se pa brez izjeme izkazali kot nam sovražne postojanke. Zato tudi topot ne verujemo lepim besedam o srečanju med večino in manjšino, saj se Volkszeitung v prvem poročilu o tem darilu niti ni upala povedati, da naj bi grad bil po namenu zvezne vlade dom srečanja med večino in manjšino, marveč je upoštevaajoč dejanski razvoj samo zapisala, da bo dom srečanja za večino.

Ostane le še vprašanje očitkov do Mohorjeve družbe.

Tudi mi smo mnenja, da bi bilo bolje, da pismo deželnega glavarja ne bi bilo napisano; niti se ne strinjamo z njegovo vsebino. Saj na potek stvari tako ni nič vplivalo, ko pa je že deželni svetnik Bacher s svojimi ÖVP-jevskega kolegi „v tibi in trdni doslednosti postavil dejanja“, ki so končno zavarovali vetrinjski grad pred „nevarnostjo“, da bi ga na dražbi kupila Mohorjeva.

Mimo opozorila na poznana sumničnja pa je treba videti, da se deželni glavar v nasprotju do ÖVP ne protivi temu, da bi Mohorjeva postala lastnica gradu, zgolj zato, ker gre za slovensko organizacijo, marveč le v kolikor gre „za slovensko organizacijo, ki je povezana z emigrantskimi krogi“, in to v skrbi za dobrososedske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo.

To je bistvena razlika od stališča piscev Kleine Zeitung in mož dejanj okoli ÖVP, ki so končno zavarovali in „ohranili vetrinjski grad koroški deželi“.

In kdo je končno kriv sumničen? Ali ne bi izostala, če bi se Mohorjeva od vsega začetka distancirala od raznih knjig emigrantov, ki jih je tiskala, namesto da je potom člana svojega odbora na primer prvo Zebotovo knjigo hvalila v Našem tedniku, drugo pa še pred izidom z dolgim člankom naznanila v Kleine Zeitung?

Ali ne bi sumničnja izostala, če bi ravnatelj Mohorjeve v vso odločnostjo zavrnil trditve in sumničnja „Abwehrkämpferjev“, namesto da bi pral Mohorjevo in sebe z očitki proti drugim slovenskim organizacijam in duhovnikom, češ: kaj napadate nas zaradi povezave s slovensko emigracijo, ko pa so druge slovenske organizacije še vedno zagovarjale povezavo z matičnim narodom v Jugoslaviji, ko smo se mi že davno postavili na avstrijsko linijo; kaj napadate Mohorjevo, mene in emigracijo, ko pa so drugi slovenski koroški duhovniki leta 1947 vse drugače grešili?

Ali ne bi sumničnja izostala, če bi bila stališča Mohorjeve družbe do mahinacij in očitkov v tej zvezi bolj premišljena in ne podana na hitro še ponoči, če jih je potreboval za svojo godlo „hs“?

Ali ne bi sumničnja izostala, če bi Mohorjeva od vsega začetka to podlo izigravanje postavila kot preizkusni kamen za vprašanje enakosti slovenske narodne organizacije pred zakonom?

Ali ne bi sumničnja izostala, če bi Mohorjeva in pristojni krogi že davno nastopili proti sumničnjem, ki so prišla s strani gosposvetkega župnika Mucherja, posebno ko je stal zelo blizu pristojnega ordinarija?

Ali ne bi sumničnja izostala, če ne bi ravno pred vratmi policije razni emigrantski predstavniki od bivšega urednika Tednika do Javornika preveč očitno nihali med Mohorjevo hišo in Kortami?

Ali ne bi sumničnja izostala, če bi se bil Narodni svet zavzel za svojega tajnika, ko ga je tako prijateljska Kleine Zeitung po nepotrebnem omenjala v zvezi z zahtevo emigrantov po samostojni Sloveniji na študijskih dnevih v Dragi?

Ali ne bi sumničnja izostala, če bi izostalo še marsikaj drugega, kar je povod za taka in podobna sumničnja?

Pismo deželnega glavarja je doseglo le nekaj in sicer to: da je tudi Mohorjeva družba spoznala, da gre v tej umazani igri izrecno samo za vprašanje, v koliko smo koroški Slovenci sploh enaki pred zakonom — za to in za nič drugega.

Svoje ogorčenje ob tem spoznanju pa so Mohorjeva in drugi naslovili na napačni naslov. Nasloviti bi ga morali na tiste, ki so s svojim stalnim pisanjem in dreganjem ter s svojimi doslednimi dejanji preprečili, da bi Mohorjeva lahko pod enakimi pogoji sodelovala na dražbi.

In še nekaj je doseglo pismo: da se je končno zganil Katoliški delovni odbor in se zavzel za „duhovnike, ki so došli med nas iz Slovenije in med nami delujejo“. Se vedno pa čakajo „duhovniki, ki so se med nami rodili in med nami delujejo“, da bi jih pristojni vzeli v zaščito proti sobratom, ki jih obrekujejo.

Monsignor dr. Hörnböck je v zadnjem koledarju Mohorjeve družbe v članku „Dvakrat Korotan“ zelo precizno „objasnili“ stališče odbora Družbe glede Mohorjeve kot narodne ustanove“. Pri tem se sklicuje na cerkvenega dostojanstvenika, ki pravi: „Izraz ‚narodna last‘ je zelo razgledljiv in nejasen in dostikrat zapeljiv plašč, pod katerim se more proti volji večine tistega ‚naroda‘, ki je premoženje ustvaril, povabiti za politične strankarske namene.“ Škoda, da se v tem sporu ravno prizadeti niso držali tega načela in so se pustili izigravati in izkoriščati. Predumem pa je škoda, da se „ordinarij, quantum ad eum pertinet“ (v kolikor se njega tiče) kot pokrovitelj Mohorjeve družbe ni že davno, posebno pa ko je prejel pismo deželnega glavarja, v vso močjo svojega dostojanstva zavzel za družbo in svoje duhovnike. Priložnosti je imel že večkrat!

Mi smo od vsega začetka iskreno obsodili neodgovorno gonjo proti Mohorjevi družbi v zvezi z vetrinjskim gradom, in to predvsem tiste, ki

Danes bomo spet šli na Slovenski ples

Slovenska prosvetna zveza prireja letos že devetnajsti Slovenski ples, ki je postal res tradicionalna družabna prireditve koroških Slovencev in je med našimi rojaki zelo priljubljen. Lahko trdimo, da skoraj ni ljubitelja veselih viž, ki te družabne prireditve še ne bi bil obiskal. Mnogo je tudi takih, ki so le redko izpustili to prireditve, nekateri pa Slovenski ples obiskujejo že od vsega začetka.

Na teh že številnih plesih je Slovenska prosvetna zveza ljubiteljem vselega razpoložena v sporedih te družabno-zabavne prireditve vedno nudila vrhunske slovenske narodno-zabavne in plesne ansam-

ble, tako da je vsak lahko prišel na svoj račun. Tako skoraj ni več znana ansambla v Sloveniji, ki na tej prireditvi še ne bi nastopil oziroma igral za ples. Poleg tega je na plesu bil vedno izveden tudi kulturni spored in so tako prišli na svoj račun tudi taki, ki jim ples ni več edina zabava. Vseh sodelujočih godb in kult. skupin ki so od prvega plesa sodelovale in pripomogle k prijetni družabnosti posameznih prireditev, tu ni možno navajati. Naj omenimo le nekatere izmed številnih ansamblov, kot je danes svelovno znani ansambel bratov Avsenik, Veseli planšarji, Zadovoljni Kranjci, Boris Frank, Boris Kova-

čič idr. Večkrat pa je na Slovenskem plesu igral tudi veliki Plesni orkester RTV Ljubljana, ki je z znanimi solisti slovenske in jugoslovanske popevke zabaval naše občinstvo. Med njimi so bili Marijana Deržaj, Beči Jurkovič, Lilijana Petrovič, Majda Sepe, Ivo Robič, Rafko Irgolič in mnogi drugi. Tudi v kulturnih sporedih so nastopali znani ansamblji in prvaki ljubljani. Opere.

Za današnji 19. Slovenski ples je Slovenska prosvetna zveza pridobila po vsej Sloveniji in tudi preko njenih meja znani narodno-zabavni ansambel Lojzeta Slaka, ki bo s fanti s Praprotna zabaval obiskovalce. Ansambel Lojzeta Slaka je najbolj priljubljen zaradi svoje izvirne narodno-zabavne glasbe in kjerkoli z njo nastopa, žanje veliko uspeha in priznanja. Zato je ta ansambel v teku nekaj let izdal že devet samostojnih gramofonskih plošč. Razen tega pa bo v letošnjem letu poleg drugih gostovanj šel tudi na turnejo po Združenih državah Amerike. Poleg ansambla Lojzeta Slaka bo na današnjem plesu igrala še godba „Fantje z Vrbskega jezera“.

19. Slovenski ples bo vsekakor spet novo doživelje za vse, ki se ga bodo udeležili, saj bodo imeli priliko spoznati in plesati po zvokih enega najbolj popularnih narodno-zabavnih ansamblov v Sloveniji. Za tiste, ki jim je bolj pri srcu moderna glasba, pa bodo skrbeli Fantje z Vrbskega jezera. In še nekaj: tokrat bo Slovenski ples posvečen res samo plesu. S tem je vodstvo Slovenske prosvetne zveze ugodilo vsem tistim, katerim so se dosedanja plesi zaradi drugih sporedov zdeli prekratki in niso utešili svojih plesavskih strasti. Morda bodo drugi spet nezadovoljni. Toda vsem nikoli ni bilo in tudi ne bo možno ugoditi, kajti želja in okusov je preveč.

Kljub temu pa vedno spet prihajajo na naš ples, zlasti tisti, ki jim je domačnost pri srcu in te domačnosti na nobenem plesu ni manjkalo. Zato vabimo ljubitelje vselega srca ter kličemo na svidenje zvečer na 19. Slovenskem plesu!

V a b i l o

Katoliško prosvetno društvo Šmihel priredi v nedeljo 25. januarja ob 13.30 uri igro Engelberta Gangla

„S I N“

v farni dvorani v Selah.

Prisrčno vabljeni!

DRAGI STARŠI, DRAGI ROJAKI!

Kakor lani bo tudi letos ples Državne gimnazije za Slovence. Pripravljata ga oba osma razreda. Služil naj bi gojitvi družabne povezanosti vseh naših prijateljev, staršev, profesorjev in dijakov. Zato Vas prisrčno vabimo, da se čutite z nami povezane in pridete na

gimnazijski ples

Prireditve bo v petek, dne 30. januarja 1970, s pričetkom ob 20. uri v kletni dvorani Doma glasbe (Konzerthaus) v Celovcu. Igrala bosta ansambla „Die Original fidelen Rosentaler“ in „The Blue Collection“. V kulturnem sporedu pa bo nastopil moški zbor osmega a in b razreda.

Nimamo določene vstopnine, ker pa je vsa stvar povezana z velikimi stroški in je dobiček namenjen maturitetnim potrebam, Vas prosimo za nekaj finančne podpore.

Za osma razreda:

Franc Poganitš in Francka Schnidar

Za Državno gimnazijo za Slovence:

dr. Pavlo Zablatnik, ravnatelj

Za Združenje staršev:

Franc Stingler, predsednik

Prosoviče

Pred nedavnim je zvezni predsednik Franz Jonas imenoval vrsto zaslužnih gospodarstvenikov na Koroškem za ekonomske svetnike. Med njimi tudi našega rojaka Pavla Jobsta v Prosovičah pri Mariji na Zilji.

Pavel Jobst je 12. maja 1945 postal župan občine Marija na Zilji. Od takrat je tesno povezan z gospodarskim napredkom v tem kraju, saj se je v prvih povojnih letih moral sprotijeti z vrsto perečih vprašanj, ki jih je razdejanje minule vojne povzročilo v vseh naših krajih. Pavel Jobst se je svoje odgovornosti zave-

dal in takoj pričel z delom obnove v občini. Tako je predvsem njegova zasluga, da se je občina Marija na Zilji razvila zlasti na tujsko-prometnem področju. Skrbel je za gradnjo lokalnih cestnih zvez ter razgledne ceste na Tabor ter drugih javnih zgradb, kot so javno kopališče v Brdu, obnova poslopja požarne brigade v Droboljah, gradnja nove šole v Šmiklavžu ter gradnja poslopja kmetijske strojne postaje. Razen tega je bil pobudnik vodovodne zadrage v okolišju Baškega jezera, pri kateri je bil vrsto let tudi predsednik. Prav tako je bil Pavel Jobst dolga leta svetnik okrajne kmetijske zbornice v Beljaku.

Za požrtvovalno delo je bil leta 1958 odlikovan z zlato medaljo za zasluge za republiko Avstrijo.

Imenovanje Pavla Jobsta za ekonomskega svetnika je brez dvoma priznanje človeku, ki ga upravičeno zasluži. Pavlu Jobstu k temu imenovanju iskreno čestitamo!

Resnica pri Borovljah

V torek ob 3. uri zjutraj je pogorelo lepo gospodarsko poslopje Krajovceve domačije. Uničeni so bili vsi gospodarski stroji in poljski pridelki, medtem ko je Krajovcevu očetu uspelo, da je živino z velikimi napori še rešil. Gasilci iz okolice, iz Borovelj, iz Kožentavre ter domačini so se zastavili z vso požrtvovalnostjo in je ne nazadnje tudi njihovemu prizadevanju pripisati, da je stanovanjska hiša, ki na srečo stoji nekoliko oddaljena od gospodarskega poslopja, ostala nepoškodovana. Na kraj požara so takoj prispeli orožniki, pa tudi župan borovljske občine Sorgo se je osebno na licu mesta zanimal za potek gasilske akcije.

Požar je nastal po krivdi dveh niti 14 let starih pobeglih gojencev zavoda v Goričah, ki sta v poslopju zakurila ogenj, „da bi se pogrela“. Ko je začelo poslopje goriti, sta se zbala ter sta s posestnikovim avtomobilom pobegnili proti Vrbskemu jezeru, kjer pa sta zadela v nek zid in sta poškodovano vozilo zapustila. Šele proti večeru je orožnikom uspelo, da so mladoletna storilca izsledili.

so posredno ali neposredno zakrivilo to umazano in gnusno igro. V tej zvezi spričo dejstva, da so grozili celo z miniranjem gradu, še enkrat ponavljamo, da je naše ljudstvo upravičeno zaskrbljeno za varnost življenja in imetja.

Predvsem pa želimo, da bi Mohorjeva družba proti vsem oviram tudi ločena še bolj plodno izpolnjevala svoje poslanstvo v smislu svoje svetle tradicije kot vsenarodna kulturna ustanova.

Bilčovs

Naše Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v zimskem času zelo pridno deluje. Kot smo že poročali, je pred kratkim priredilo igro „Vaški lopov“. Seveda pa tisti, ki hodimo samo na prireditve, vidimo le tisto, kar nam nudijo v nekaj urah sporeda. Pri tem pa često pozabljamo, da je za vsako prireditve, predvsem za uprizoritev igre treba veliko truda in požrtvovalnosti. Hoditi je treba na vaje in se razen tega pridno učiti še doma. To pa ni edina oblika delovanja našega društva. Saj ima tudi močan pevski zbor, ki razen samostojnih nastopov deluje tudi v združenih pevskih zborih SPZ.

Sicer pa ni namen tega članka, da bi naštevati vsa področja, ki jih naše društvo goji v svojem prosvetnem delu. Namen teh vrstic je, da naše bralce obvestimo, da je naše društvo poleg svojega dosedanjega uspešnega

delu uvedlo tudi nov sodoben način prosvete in sicer s tem, da je za svoje člane priredilo plesni tečaj. Ta izobrazba, ki jo človek v današnjem času mora obvladati, saj spada v splošno izobrazbo sodobnega človeka, je pri članih našega društva našla velik odmev, kajti doslej so se morali družabnega plesa učiti v tujih šolah.

Na posredovanje Slovenske prosvetne zveze nam je Delavska univerza v Kranju dala na razpologo plesnega učitelja tov. Krčona, ki nam res s strokovnim znanjem posreduje in uči družabne plesne. Zelo razveseljivo je, da se tega plesnega tečaja udeležuje okoli dvajset parov (članov našega društva) in da je že ta prvi poizkus našel tak odziv.

Prepričani smo, da bodo tečaj uspešno končali in da bo društvo tudi v bodoče skrbelo za tako izobrazbo svojih članov. To je brez dvoma nova pot v prosvetnem delu in je do slej ta možnost izobrazbe manjkala. To bodo potrdili vsi tisti, ki so čestokrat bili v zadregi, ko so pri družbenih zabavah spoznali, kako potrebno je tudi znanje plesa, ki velja danes za najbolj priljubljeno obliko srečavanja mladih ljudi.

Petrova ladja v viharju

PAPEŽ O PODOBI SVETA IN CERKVE V NJEM

Ko je Papež Pavel VI. na svojem tradicionalnem božičnem sprejemu imel govor pred kardinalskim kolegijem in drugimi visokimi funkcionarji rimske kurije, ki so mu prišli voščiti, je bilo iz njegovih izjav jasno razbrati, kako vidi podobo sveta in cerkev v njem ob koncu nemirnega leta 1969. Papež je poudaril, da je zadnji koncil ustvaril stanje, ki vzbuja splošno pozornost, vendar tudi duhovno napetost. Doktrinarno oživljanje, ki ga je koncil sprožil v cerkvi, potem pastoralni napori, ki prihajajo kot posledica tega napora, liturgijska in kanonska revizija, ekumensko odpiranje, vse to in še mnogo drugih stvari sili cerkev k intenzivnemu razmišljanju.

Po papeževih besedah se je pokazalo, da se je na določenih omejenih, vendar pomembnih sektorjih cerkve v nasprotju s pričakovanjem koncila pojavil nemir. Tako se nediskriminiranemu pluralizmu idej in oblik, kar — tako zdaj kaže — ogroža notranjo in zunanjo harmonijo katoliške cerkve, pridružuje zdaj na drugi strani intenzivna želja po teološkem preučevanju in mnogo aktivnejša potreba po organskih odnosih skupnosti.

Tako je papež Pavel VI. skušal poiskati ravnotežje dogodkov in premikov v sami cerkvi. Vsakemu negativnemu pojavu je postavil nasproti njegovo protitež, pozitivno reakcijo. Medtem ko govori o upadanju religioznega življenja posameznikov, opazuje tudi povečano zanimanje za kolektivno religioznost; medtem ko opazuje premike k sekularizaciji, ki skuša razobličiti tudi najzvišene stvari, poudarja tudi porast občutka družbene krščanske odgovornosti. V tem

gibanju vidi rast novih oblik ravno v trenutku, ko se rušijo stare.

Papež Pavel VI. se zaveda, da takšno iskanje ravnotežja ne negira viharja, v katerem je njegova ladja. Zato tudi pravi: „Spoštovani bratje, ne moremo zanikati, da danes v cerkvi obstajajo skrbi, pogube in nuje in to so za nas nove velike dolžnosti!“

Kaj razume pod temi dolžnostmi? Predvsem skrajno budnost. Papež pravi, da je treba biti pazljiv opazovalec in moder kritik. Danes se vse preobrazuje, vse postaja problem in nevarnost iluzije celo za tiste, ki so pravoverni. Ko je našel ta svoja zapažanja, je najprej opozoril na problem klera, na negotovost duhovnikov v njihovem lastnem statusu. Vse to je v preučevanju in mnoge stvari je treba prilagoditi sedanemu času. Zaradi tega meni papež, da je posebno važno izreči priznanje največjemu delu klera pri njegovi misiji, vendar mu hkrati dati tudi gotovost v njegovem poklicu, v njegovi izbiri, v njegovem odnosu do škofa, v odnosu do vernikov.

Druga stvar, na katero opozarja papež, je pojav določenega defetizma, ne glede na to, kako malo je takšnih duhovnikov in re-

dovnikov, ki so prevzeti s tem pojavom. Ravno to je „trnjeva krona“, je dobesedno rekel papež. Razumemo, je dejal, kako zapleten in dramatičen je takšen fenomen in kako je prepovedano izreči obsodbo nad temi nesrečniki, ne glede na to, koliko povzročajo to bolečino in škandale pri njihovih vernikih. Seveda preučujejo tudi ta pojav, vendar se nam zdi umestno potrditi namen, da bomo ohranili nedotaknjeno lepoto celibata v latinski cerkvi.

Končno je papež govoril tudi o mladih. Izrazil je prepričanje, da bodo nove generacije krenile po poti plemenitih idealov, da pa bodo tudi družina, šola in družba dale cerkvi svoj prispevek pri oblikovanju novih ljudi.

Vrhovni poglavar katoliške cerkve je jasno videl probleme, ki danes tiščijo cerkev, vendar optimistično veruje, da ti problemi porajajo tudi določene prednosti, ki — če jih pravilno izkoristijo — lahko po njegovem prepričanju premagajo problem. Res je, da cerkev v minulih sto letih ni doživela samo ene krize, toda vrhovna avtoriteta je bila vedno dovolj močna, da je tako ali drugače obvladala te krize, tako da so se zdele umetne. Danes je kriza poglobljena in problem se zastavlja dokaj resneje. Zastavlja se tako resno, da tudi sam papež pravi, da „tega ni treba več skrivati“.

Zanimivo je, da se te misli Pavla VI. celo tudi o premagovanju krize nekako ujema z vsjo plejado današnjih kontestatorjev, tistih, ki zahtevajo hitrejšo in globlje spremembo, kot jih izvaja uradna cerkev. Če bi njihova načela zbrali in strnili, potem bi njihova stališča bila približno naslednja:

■ Mnoge stare oblike v cerkvi pravzaprav izumirajo. Če se nova cerkev zares ne kje poraja, potem se poraja najprej tam,

Drobne zanimivosti

● Moški se često hvalijo, da imajo več možganov kot ženske, in zares jih imajo 10–15 odstotkov več. Treba pa je upoštevati, da tehta moški povprečno 20 do 25 odstotkov več od ženske in tako ima možganov sorazmerno manj.

● V mestu Ningpo na Kitajskem stoji star tempelj, ki so ga pred davnimi leti zgradili za ženske, da so v njem molile (kitajska religija veruje v reinkarnacijo, ponovno utelosenje duše), naj bi se v prihodnjem življenju rodile kot moški.

● Mnogi ribiči v Ameriki povežejo svoje ribiške palice z električno žico (napaja jo baterija), ki paralizira ribe, ko zgrabi za trnek. Tako je mogoče brez napora uloviti tudi velike ribe, s katerimi se morajo ribiči drugod po svetu še dolgo boriti.

● Včasih je bilo potrebnih precej ljudi, da so gnali mehove za velike cerkvene orgle; danes skrbijo za potreben zrak v piščalih avtomatične naprave. Monumentalne orgle v milanski katedrali imajo na primer kar 14 motorjev.

● Najvišje vzpetine na Luni so v gorski verigi Leibnitz blizu južnega tečaja; dosežejo višino do 10.700 metrov.

● Če bi lahko ločili vse kamne, ki sestavljajo znamenito Keopsovo piramido, bi dobili dovolj materiala, da bi zgradili meter visok zid okoli in okoli Francije.

● Hitrost zemeljske rotacije narašča postopoma od tečajev, kjer je enaka ničli, do ekvatorja, kjer znaša 456 metrov na sekundo.

● Zgodilo se je že, da je en sam ogromen raj kobilic pokril in opustošil kar 250 hektarov zemlje. Težo takega roja so preračunali na 50.000 ton.

kjer so kristjani vzeli v svoje roke delo resnične obnove človekove svobode.

■ Cerkev se poraja tam, kjer se ljudje podrejajo besedam učitelja, kjer skupno delijo svojo mizo z drugimi in kjer se srečujejo s svojimi nasprotniki na dvogovore.

■ Poraja se tam, kjer se škofi, duhovniki in laiki zares pogovarjajo med seboj, da bi se dogovorili glede zahtev in potreb svojih vernikov in krščanskega sveta sploh.

To poudarjajo med drugim na svoji zastavi ravno tisti, ki se v marsičem razhajajo z uradno cerkvijo, a vendarle želijo ostati na liniji avtentičnih naukov te iste cerkve.

Glasovi kontestatorjev niso tuji niti delu najvišje cerkvene hierarhije. Tudi v najbližjih krogih vrhovnega poglavarja dozorevajo podobne ideje kot v glavah posameznih nezadovoljnejev v cerkvah širom po svetu. S tem se odpira možnost za reševanje mnogih vprašanj, ki jih je papež v božičnem govoru kardinalom poudaril kot pojave, ki jih „ne bi bilo modro skrivati“.

Papež se je dotaknil tudi nekaterih svetovnih problemov, ki ostanejo odprti. Tako vidi poglavar katoliške cerkve danes podobo sveta in podobo cerkve v njem. Ve, da cerkve ne sestavljajo samo tisti, ki ji oporekajo, niti ne samo tisti, ki stojijo na njenem tradicionalnem stališču. Papež ve, da ni dovolj obrniti samo oltarjev proti vernikom, ampak da je veliko pomembnejše obrniti duše proti konstruktivni perspektivi, kot si jo zamišlja in uresničuje koncil.

(Večer)

Magnetofon

JE STARA REČ

Dandanašnji gledamo na magnetofon kot na enega največjih dosežkov sodobne elektrotehnike, pri tem pa pozabljamo, da je to pravzaprav zelo star izum. Ze proti koncu prejšnjega stoletja je francoski profesor matematike Paul Janet (1823–1899) razlagal svojo zamisel magnetofona članom franc. znanstvene akademije, vendar ni bilo zanimanja zanj. Ta ravnodušnost ga je razočarala, zato je nehal izpopolnjevati svoj izum.

Nekaj let kasneje je danski inženir Waldemar Pulsen napravil prve poskuse v snemanju in reprodukciji zvokov na načelu elektromagneta. „Pulsenov registrator“ je bil nagrajen na svetovni razstavi v Parizu leta 1900, in sicer zaradi uspešnega snemanja in reprodukcije glasov na jekleni žici.

Vendar je spet minilo dobrih 30 let, preden so ljudje pokazali zanimanje za ta aparat. Magnetofon je še nadalje spremljala smola.

Neki nemški izumitelj je leta 1930 spravil sebe in svojo tovarno na rob propada. Izpopolnjeval je magnetofonski trak, kakršnega uporabljamo zdaj, vložil je velika sredstva v poskuse, vendar ni uspel.

Sele med drugo svetovno vojno so se spomnili magnetofona, ker so želeli imeti napravo, s katero bi prisluškovali telefonskim pogovorom, predvsem za vohunske namene in za vojaške potrebe. Takrat so začeli magnetofon izpopolnjevati, po vojni pa množično izdelovati.

Predor pod morjem

bodo zgradili med Francijo in Anglijo

Angleška in francoska vlada sta sklenili sporazum o gradnji predora pod Rokavskim prelivom. Gradili naj bi ga približno šest let. Skoraj vse tehnične probleme so strokovnjaki obdelali do podrobnosti. Železniški predor bo dolg okoli 50 km, od tega bo v dolžini 38 kilometrov tekel pod morjem. Skupaj z dovozni bo treba zgraditi kakih 70 kilometrov dvotirne železniške proge.

Varnostni razlogi so narekovali, da so se odločili za tri rove, ki jih bodo izkopali v dnu približno 110 metrov pod morsko gladino med Folkestonom na angleški in Sangattom na francoski obali. Večja rova bosta merila v premeru po 6,85 metra. Vsakih 250 metrov bo povezava z glavnima rovoma,

po katerih bodo enosmerno vozili električni vlaki. V ožjem rovu pa bodo ventilatorji, skladišča opreme ter kontrolne in druge naprave. Konstruktorji so se odločili za železnično predvsem zato, ker bi avtomobili z izpušnimi plini okuževali zrak, ki bi ga bilo mogoče čistiti le z dragimi tehničnimi napravami. Zanimarili tudi niso psihološkega učinka polurne vožnje z morebitnimi zastoji v tesnem predoru. Ob požaru bi lahko prišlo do katastrofalnih posledic.

Avtomobile bodo nalagali na vagonih v dveh nadstropjih, večja vozila pa na odprte tovrne vagonih. Predvidevajo, da bodo vozili vlaki s hitrostjo 120 do 180 kilometrov na uro. Po rampah na tovornih postajah bodo avtomobilisti sami postavljali svoja vozila na ustrezna mesta, prav tako bo tudi pri iztovarjanju na drugi strani predora. Če upoštevamo carinski postopek, bo trajal prevoz po predoru od francoskega do angleškega cestnega omrežja dobro uro.

Vozni red predvidevajo, naj bi vsak avto naložili najkasneje v 15 minutah po prihodu na postajo. Tako bi bilo mogoče spraviti skozi predor v obeh smereh okoli 600 motornih vozil na uro. To pa je precej več, kot bo po statističnih napovedih znašal promet leta 1985. Poleg avtomobilov bodo vlaki prevažali skozi predor seveda tudi potnike in blago.

Če ne bo nepredvidenih ovir, bodo predor izročili prometu že leta 1977.

TO NE SVETINA

3

UKANA

PRVA KNJIGA

Naj grem naprej. Imeli smo sejo v štabu. General je v celoti sprejel moje zamisli, o katerih nekateri niso hoteli niti slišati. In to zato, ker so to bili predlogi majorja, ki še ni siv, ki ne leze vsem po vrsti v zadnjico in se jim prezirljivo smeji.

Major je premolknil le toliko, da je zvrnil kozarec pijače in nadaljeval veselo:

„Ne bo odveč, če veste nekaj tudi o zakulisnem boju. Zaupam vam in zato govorim z vami o stvareh, o katerih drugače molčim kakor grob. Dovolj nasprotnikov sem si nakopal. Niso me resno jemali, dokler jim ni začela teči voda v grlo. Vzrok — tradicionalna nemška oholost. Prvič so jo plačali v Dražgošah in potem še večkrat. Kaj nam pomaga, če kakor noj zakopljemo glavo v pesek. Kroglja se prime vsakogar. Moja taktika, Ana, katero si lahko osvojite, je prav preprosta. Morda celo preveč enostavna, da bi jo cenili. Ravnam se po načelu: klin se s klinom zbija. Partizanski taktiki dinamičnega in ofenzivnega bojevanja bom kos le z njihovo, toda s strokovno izboljšano taktiko. Njihova vojska nam raste pred nosom. Vsak dan so močnejši in z zaplenjenim orožjem tudi dobro oboroženi. To je politična vojska, ki jo je težko uničiti. Naredili smo nekaj napak, ki jih ponavljamo. Nesmisel je terorizirati ljudstvo, čeprav to ni v skladu s teorijo o osvojitvi prostora niti z na-

ukom o rasah. Toda s tem smo si nakopali novih sovražnikov. Tega se tepci niso zavedali, zdaj pa se borimo z ljudstvom, ki je premagalo strah, in ne samo s političnim gibanjem. Zadnji čas smo se spamežovali. Doseči moramo njegov notranji razkroj. Prodrli bomo v njihove štabe. Zdjaj so pijani od zmage nad Italijani, nepazljivi so in zaupljivi. Množice novih ljudi so pridrle k njim. Ena izmed nalog v tem našem velikem načrtu je tudi vaša, Ana. Poslali vas bomo v štab alpske cone, ki vodi odpor na področju do Trsta.“

„In kakšna bo moja naloga?“ je vprašala z velikimi očmi, ki so prikriale senco strahu.

„Da vas nihče ne odkrije. Čakali boste na posebno nalogo. Ne bom vas po nepotrebem izpostavljajal nevarnosti. Zelim, da se vrnete. Potem boste ostali tolmač v našem štabu in sodelovali pri posebnih nalogah.“

„Mesec ali dva. Najdlje do zime, ko se bo naša operacija končala. Koristite nam lahko več kakor četa pogumnih mož.“

Molčala je in strah pred novimi nevarnostmi jo je prevzel Opazil je zaskrbljenost v njenem obrazu.

„Morate se obnesti. Bolje, kakor se je kdor koli doslej. Vaš uspeh bo moj uspeh in moj uspeh bo vaš. Ljubim nevarnost, tveganje in uspeh. Nekaj nemirnega imate tudi vi v krvi. Zapomnite si tale izrek, ki ga pomnim od takrat, ko sem v prvih letih akademije vneto prebiral Nietscheja in mi je bil še prav posebno všeč, ker je tako preprost in pomemben: KDOR NI PTICA, NAJ NE SEDA NA ROBOVE PREPADOVI!“

„Čudovit izrek. Zapomnila si ga bom.“ Zaploskala je. „Midva spadava k pticam.“

„Dva orla.“

„Oh ne! Jaz sem samo lastovka.“

Nečesa pa se zavedajte, če se imate za ptico! Vse, kar

zemlja priklepa nase, kar ostaja na tleh, ko se ptice dvigajo v višave, jih sovraži in jim zavida. Pred temi so ptice vedno v nevarnosti. In kaj more ptica? Lahko jih prezira, vendar mora misliti nanje, ker ni ptice, ki bi lahko živela samo na nebu. Meni naši zelo zavidajo. Jaz pa živim mimo njih. Če sem močan, bom močnejši. Če sem slabič, naj podležem!“

Wolf je na dušek izpraznil svoj kozarec in razgret nadaljeval:

„Zavist je babica vojne. Saj je potisnila človeku kamen v roko, kopje in zdaj avtomatsko orožje. Nikoli ne podcenjuje tega čustva, ki neli spopade med ljudmi bolj kot med zvermi. Pa pustiva vojne stvari za danes! Vi se smehljate, samo smehljate in čudovito znate poslušati človeka, kar je veliko priznanje tistemu, ki govori, obenem pa je za žensko pogoj, da se je ne naveličaš.“ Za hip je umolknil in nato predlagal:

„Popijva še nekaj, Ana! Včasih je prijetno biti pijan ali krvi ali vina ali ljubezni in živeti samo za danes, brez večeraj in jutri.“

Ana je natočila. Ko sta izpila, je začutila, da postaja omotična in razigrana. Videla je, da je iz majorjevih oči izginil hlad, da je prijazen, morda zaljubljen, vsekakor pa dobro razpoložen in zgovoren.

Prijel jo je za roke.

„Kako nežne in lepe roke imate. Po očeh in rokah ocenjujem človeka. V očeh je duša, v rokah značaj in temperament. Samo brati je treba znati.“

„Vi mnogo veste o človeku.“

„Več o ljudeh, manj o človeku, najmanj o sebi.“

„Kako to? Tudi jaz se zalotim, da se prav nič ne poznam.“

„Zelo enostavno. Nagnjeni smo, da bežimo pred tem, česar ne poznamo in kar nas plaši, k stvarim, ki so prepro-

ODNOSI MED LJUDMI:

Kaj je to — dama?

Ta beseda sega daleč v zgodovino in je že od nekdaj pomenila ženo, ki se odlikuje s plemenitostjo in predvsem taktnostjo v odnosih med ljudmi. Naziv dama vsebuje več sestavin: dovršenost, skladnost, ki je posledica dobre vzgoje, okusno oblačenje in izobraženost.

A kako postati dama? To ni lahko. Ne gre zgolj za lepo vedenje, spoštovanje določenih družabnih pravil, občutek za nujne kompromise, temveč tudi za tisto, kar imenujemo "taktnost", tisto, kar je v človeku zasnovano intuitivno in nagonsko. Sleberna žena nosi v sebi vse možnosti, da postane dovršena. Kako pa naj se ta dovršenost izraža navzven? Le nekaj primerov!

— **Dovršena žena, dama, se v trgovinah ljubeznivo vede do prodajalk.** Izbira tisto, kar želi, in se zahvali, ko so ji pokazali blago, ki pa ji ne ugaja. Rekli boste, da je to nemogoče, ker so prodajalke največkrat zelo neljubeznive. Izjeme so res, a poskusite vi prvi z ljubeznivostjo!

— **Na ulici, sama ali v družbi, dama ne skuša pritegniti pozornosti.** Ne liči se pretirano in se ne oblači izizvalno in ekscentrično. Njena garderoba in šminka izdajata dober okus, harmoničnost in preprostost. Če jo kdo pogleda, ne dela iz tega problemov. Nikoli ne gleda mimoidočih, koraka po ulicah z dvignjeno glavo, vendar zazna znanca, ki jih je treba pozdraviti. Če je v družbi, ne govori prehrupno in si pri govoru ne pomaga z gibi.

— **Na delovnem mestu je resna toda prijetna.** Družinske in osebne skrbi pušča doma in ne obremenjuje z njimi sodelavcev, ne poslušaj pripovedovanja neokusnih šal, je vedno ljubezniva in uslužna, pa tudi malce "rezervirana". Poleg tega se vsako jutro umije od glave do pete, vsak teden si opere lase, vsaj dvakrat na leto obišče zobozdravnika, si redno pere perilo in obleke, uporablja dezodorante in se ne dišavi z močnimi parfumi.

— **Kadar je v večji družbi, je ljubezniva z gostitelji.** Nikoli ne govori o ljudeh, če le teh ni zraven, ne govori o tujih slabostih, ne komentira neokusne obleke znanke.

Kot vidite, zares ni lahko biti dama. Morda pa bi le poskusili, da bi se vsaj približali temu nazivu.

Pravilno se obnašajmo!

Ne nosi tajnosti iz hiše, ne pušči jih skozi vrata svojega stanovanja!

Če te kje pričakujejo, se ne pogovarjaj z znančci na cesti in sosedami po stopnicah! Slučajen klepet ne opraviči tvoje zamude.

Poslušaj, kadar ti drugi kaj pripovedujejo. Ne pokaži s svojo mimiko in izrazom, kako komaj čakaš na to, da boš lahko sam spregovoril.

Ne domišljaj si, da je tvoja

družba zmerom zaželena. Celolo ljudje, ki živijo s teboj v istem stanovanju, čutiljo včasih potrebo, da bi bili sami.

Ozira se na delo in potrebo po počitku drugih ljudi.

Ocenjuj delo drugih prav tako kot svoje lastno.

Ne žali jih z omalovaževanjem njihovih možnosti.

Ne izposojaj si knjig in drugih predmetov pri ljudeh, ki žive s teboj pod isto streho, ker ti je to bolj komodno.

Strogo loči svojo posest od posesti drugih — prav zato, ker so ti blizu.

Ne obljublaj svojim bližnjim, česar ne moreš izpolniti. Ljudje, ki te vsak dan vidijo, zahtevajo, da jih ne razočaraš.

Če se ravnaš po teh majhnih načelih, prizanašate svojim živcem — to boste kmalu uvideli; prizanašate pa tudi svojim bližnjim — in hvaležni vam bodo!

Korist in škoda kave

Naj je vaše srce še tako zdravo, vaše ledvice brezhibne, jetra neuničljiva in živci ne-načeti, vam bo le nekega dne rekel zdravnik: "Pazite na količino kave!"

Če ubogljivo sledite zdravnikovim navodilom, boste nekega dne zbrisali črno kavo s svoje pivske karte — često brez pravega razloga. Razen, če ste zelo živčni in slabo spite, se ni treba odreči skodelici jutranje in popoldanske črne kave. To je dober napitek, ki pospešuje delovanje srca, ledvic in možgan, premaguje utrujenost in lajša dihanje.

Tako nekako so izzveneli nasveti enega izmed pariških zdravnikov, ki je svoja dognanja objavil v francoskem znanem dnevniku.

Nadalje zatrjuje omenjeni zdravnik, da čaj huje razdraži živce kot kava. V 100 gramih kave je le en gram kofeina, v enaki količini čaja pa so štirje grami teina, ki deluje na telo prav kot kofein. Profesor Leone Bine je prvi rehabilitiral kavo, ko je dokazal, da kava lajša dihanje pri prsni angini, ko širi velike žile — arterijo in koronarno veno. Sicer pa zdravniki še danes predpisujejo srčnim bolnikom injekcije kofeina za oživljanje delovanja bolnega srca. Kofein je še vedno sestavni del mnogih zdravil za srčne bolezni.

Po velikih naporih in dolgem pešačenju skodelica kave hitro osveži telo, mišicam pa vrača elastičnost. Kava vpliva na dihalne centre v možganih — lajša delovanje pljuč, kofein pa je eden izmed sestavnih delov zdravil zoper astmo. Znano je, da je književnik Balzac med delom popil po 72 skodelic kave na dan; zato je mogel delati za mizo tudi po 18 ur brez počitka! Kavi je tudi prisodil, da mu je omogočila delovno zmogljivost. Balzac je imel prav — a ne v vseh ozirih. Res je, da kava stimulira možgane in lajša umsko delo. Če pa jo uporabljamo v večjih količinah, nam sicer začasno odpravlja utrujenost, ne odpravlja pa vzrokov zanjo in končno pripelje do živčnega zloma.

Pretirana uporaba kave povzroča neneh-

no nespečnost. Pomanjkanje spanca vpliva na živčni sistem, pojavi se vrtoglavica, drhtenje (pri zelo težkih primerih); prevelika uporaba kave lahko povzroči delirij, ki je na moč podoben deliriju alkoholika. Tu je torej nevarnost kave: škoduje živcem, če jo uživamo v prevelikih količinah.

Dekafezirana kava (osvobodjena kofeina) ni idealna rešitev, ker mora prav tako povzročiti neprijetne posledice. Da bi ji očuvali aromo, izrabljajo tovarnarji kemične sestavine, ki po daljšem uživanju delujejo na ledvice, jetra in krvni obtok.

Zato je manj škodljivo popiti eno skodelico kave kot tri skodelice dekofeizirane. Zmernost pri uporabi tega napitka je najboljši čuvar zdravja.

Staro in novo v stanovanju

Danes je veliko ljudi prepričanih, da je sodobno oblikovano pohištvo hladno in neosebno in da ga je treba "zmehčati" s starinskimi porcelanom, staro sliko ali čim drugim.

Usklajenost starega stilnega pohištva in starega porcelana na primer ni nič novega. Samo po sebi je razumljivo, da sodita skupaj in da se odlično ujemata v stanovanju. Bolj problematično in tvegano pa je uskladiti star predmet s sodobnim okoljem in ga vnesti med sodobno oblikovano pohištvo. Tu je potrebno določeno znanje, predvsem pa — okus, da bi dosegli kar najlepše učinke.

Kaj naj torej naredimo z nekaj lepimi starimi krožniki, ki smo jih našli v skrinji naše babice, kaj s starinsko posodo za juho, sliko, vazo ali skodelico, ki je edina ostala od številnega servisa, in kaj s staro petrolejko? Predvsem so to predmeti, ki jih najraje vnašamo v svoja stanovanja, prav tako pa kolovrate, stare ure in kipce.

Če imate starinske krožnike, si uredite v dnevni sobi jedilni kot: miza s štirimi ali šestimi stoli je osnovna postavka, nad mizo je luč, ki osvetljuje celotno površino. Mizo prislonite z eno od krajših strani ob steno. In prav na to steno obesite svoje lepe stare krožnike! Če jih imate za parno število, naj bodo v eni vrsti, neparne razporedite na steni asimetrično.

Samo en starinski lepo poslikan krožnik zadostuje, da zaživi cela stena. Ne obečajte ob njem kaj "sodobnega", morda polivinilske okraske s posodicami za cvetje ali še kaj hujšega!

Največkrat nam preostane od razkošnega in številnega servisa le jušnik. Najmanj smo ga pač uporabljali in še vedno ni šel v črepinje. Ze sam po sebi je zelo lep okras, seveda če je poslikan. Postavite ga na kakšno nizko omario, komodo, polico. Imeniten okras je tudi stara kristalna steklenica, tak kozarec: vanju vtaknemo en cvet, morda dva — raje manj kot več, v staro skodelico pa prvo pomladno cvetje.

Danes so v veljavi tudi slike starih mojstrov. Seveda jih ni toliko, da bi vsak ljubitelj prišel

Drobni nasveti

■ Sveže klobase ne bodo popokale pri pečenju, če jih predtem segrejeta v vreli vodi in povijete v moko.

■ Pred kurjenjem prostorov je treba sobo najprej dobro prezračiti. Toplotni učinek bo — večji.

■ Kadar leži belo perilo predolgo v omari, porumeni. To boste preprečili, če boste vsak kos perila zavili v bel papir.

■ Ko prišivate gumb na obleko, denite med blago in gumb vžgalico. Tako prišit gumb boste lažje odpenjali in zapenjali.

■ Najlonke bodo trpežnejše če jih boste pred prvo uporabo potopili za 12 ur v mrzlo vodo.

■ Nikar ne poskušajte zmehčati novih čevljev z zvijanjem usnja! Raje notranjost čevljev dobro zdrgnite s koščkom vate, namočene v gorilni špirit. Z lahkoto jih boste obuli.

na svoj račun, vrh tega pa so tudi cene domače astronomske. Kupite torej reprodukcijo, jo dajte kaširati, potem pa jo premažite z brezbarvnim lakom. Ne uokvirite slike s steklom! Z lakom premazana bo učinkovala kot dragocen original.

In še napotek: star porcelan in kristal sodi k rustikalnemu pohištvu brez leska. Če imate mahagonijevo pohištvo z visokim leskom, in nimate dovolj poguma in okusa, je bolje, da se starinskih predmetov v prostoru izogibate.

Poskusite!

TOPLA JETRNA KLOBASA — ZA TAKOJŠNJO UPORABO

1 del pustega zmelega kuhanega mesa, 1 del masne svinjske glave (zrezane na drobne koščke), 1 del jetor, sesekljanih in pretlačanih, 1 del belega kruha, zrezanega na kocke in navlaženega z mlekom ali juho, sol, poper, klinčki in majaron.

Vse skupaj dobro zmešamo in natlačimo v daljšo svinjsko črevo. Kuhamo počasi 30 do 40 minut, nato ohladimo. Pred uporabo klobaso spečemo.

KMEČKA VEČERJA

4 lepe svinjske zarezbnice, sol, poper, žlica masti, 4 krompirji, 4 čebule, 8 korenov in zelen peteršilj.

Na masti popečemo zarezbnice, ki jih prej osolimo in tudi malo popopramo. Biti morajo rjavkasto rjume. Prilijemo jim prav malo vode, dodamo še olupljen krompir, čebulo in ostrgano korenje. Vse skupaj pokrijemo in dušimo. Ko dušimo, moramo paziti, da ostanajo vsi dodatki — krompir, čebula in korenje — celi. Med dušenjem jed dosolimo.

Jed postavimo na mizo v plitvi skledi in jo potresemo s sesekljanim peteršiljem.

SVINJSKO MESO — PEČENO ALI KUHALO V SOPARI

Poi kilograma svinjskega mesa, kg krompirja, čebula, malo paprike, dcl kislo smetano, 2 dcl kislega mleka in sol.

Meso zrežemo na tanke ploščice ali koščke, krompir olupimo in ravno tako zrežemo na listke. V pomazano posodo stresemo malo na kolosca zrezane čebule, dodamo meso, ga malo osolimo, potresemo s papriko in čebulo, na vrh denemo krompir, ki ga tudi osolimo. Čez vse polijemo kislo mleko in smetano. Tako pripravljeno jed lahko spečemo ali skuhamo v sopari.

ste in jih lahko obvladamo. Zato se zatekamo k drugim," je dejal in nekoliko močneje stisnil njene roke v svojih.

"Boli me. Kako močne roke imate. Moje se kar izgubijo v njih."

"Močne roke imam. Vojaško kariero sem začel pri gorskih lovcih. Mnogo sem plezal v Alpah. To utrjuje voljo. Je pa tudi sla po življenju. Nihanje med življenjem in smrtjo daje našemu bitju tisto, kar da železu kaljenje. Življenje brez tveganja je kruh brez soli. Navadno dolgočasje."

"V vas je duh Vikingov. Imam vas za utelešeno drznost."

"Morda. Toda niso bili le Vikingi utelešena drznost. Drži pa, da so bili precej razvpiti. Jaz tudi naše preziram. Mi smo okuženi z malomeščani in s prežvekanjem povprečnosti, ker imamo množice ljudi brez lastnih misli. Ne veste, kakšna gniloba se skriva v našem zaledju. Ko premagamo svet, se bomo spopadli z lastnim gnobjem. Ti nam kopljejo grob bolj kakor Judje. Pa pustiva to, Ana, da ne rečem kaj takega, kar bi teže prenesla. Z vami sem počastno odkrit. Drugače z nikomer. Zlata zahteva našega časa je: lagati, ker je v rajhu vsakdo, ki je odkrit, sumljiv. Živimo v stoletju laži in propagande, kar je eno in isto. Zato je govorit resnico kaj nevarna zadeva. Vendar mora biti lepo podana in prikrita, da tekne. Čeprav v rajhu firer misli za vse, se lahko mnogo reče, samo treba je vedeti, kje, komu, kdaj in kdo kaj reče. Kdor zna uporabljati to resnico, ni v veliki nevarnosti, da bi zavozil. Vse to vam govorim le zato, ker ste mi blizu. Rad bi vas opozoril na mnoge nevarnosti, ki groze kot čeri v morju, za tiste, ki plovejo v megli. Teh stvari nas ne naučijo v šoli. Imeti je treba zanje poseben občutek, in tudi ni slabo, če se kdaj opečeš, ali pa da vidiš vsaj druge, ki so se osmodili, kakšno glavo brez las in brazgotine na koži, kjer so usahnili mehurji. Pri tistih,

ki so preveč videli, pa morda tudi kakšno votlino, kjer so jim izkopalji oči. O nekaterih mojih tovariših ni duha ne sluha. Zakaj? Ker niso upoštevali pravil igre v našem norem stoletju in so hoteli biti resnično resnični, ne da bi pri tem upoštevali svoje moči in možnosti. Prikrajšali so jih za glavo ali pa jim nasuli svinca v trebuh."

"Kar strah me je vaših besed. Že mama me je večkrat opozorila, da govorim nepotrebne stvari in se včasih potegujem tam, kjer se ne da nič pomagati," je rekla in si zaspano pomela oči.

Major pa je dodal: "Prav zato sem vas opozoril. Dam vam dober nasvet. Molčite in poslušajte, poročajte samo to; kar zahtevajo, in ne zanimajte se za stvari, ki se vas ne tičejo! Izognili se boste marsikateri nerodnosti."

"Poslušala vas bom."

"Vesel bom, če seme mojih besed ne bo padlo na kamen", je dejal major, vstal in se sprehodil po sobi, da bi ukrotil strast, ki je zagorela v njem.

"Zamoril sem vas, kajne? Sem za to, da obrneva ploščo."

Stopil je k njej in jo od zadaj objel čez prsi, ji nagnil glavo in jo poljubil. Prepustila se mu je kot mrtva stvar, ne da bi se zganila. Sredi dejanja je začuden obstal.

"Brez kompliciranja, Ana, ostal bi pri vas, če me želite. Zelo ste me vznemirili."

Pogledal ji je v oči. Njih sinjina pa je bila kot nebo, kjer zmrzujejo zvezde. Rahlo se je nasmehnila.

"Rekli ste, da ste neobčutljivi."

"Bijete me z mojim lastnim orožjem. In kaj, če nisem?"

"Ljubše bi mi bilo, da ste, kot pa da bi mislila o vas, da zvončkljate z besedami v prazno."

"In če ostanem kljub temu?"

"V vaših rokah sem. Povedali ste mi dovolj. Imela pa bi občutek, da sem bila poceni kupljena. Mene ne bi imeli.

Telo, kakršno je moje, lahko najdete kjer koli. Jaz bi bila mrtva stvar, kar ne bi bilo zanimivo zame, še manj pa za vas, ker ste verjetno zelo zahtevni."

Wolf se je zmračil in namršil čelo. Nekaj časa jo je opazoval in se boril v sebi, potem pa je rekel:

"Razorožili ste me učinkovito in preprosto."

Roke so mu omahnile. "Tega, česar si želim pri drugih, ne bi maral od vas. Bilo je dobro in potrebno, da nekaj več veva drug o drugem. Zahvaljujem se vam za prijeten večer."

Oblekel se je, ji podal roko in odšel.

2

Naslednjo noč je majorju Wolfu pogoltnilo delo v štabu. Od generala je dobil nalogo, da analizira stanje na vojnem področju do Trsta, glede na svoje zamisli o razkroju band. Kmalu po polnoči je odšlo večji del svojih ljudi, ki so mu urejevali podatke, sam pa se je lotil zaključkov. Na mizi je imel razgrnjenih nešteto papirjev, podatkov in poročil. Vztrajno se je poglobljaval v najnovejše vesti o zadnjih partizanskih napadih, o stanju brigad in njihovih premikih in iz tega delal napotke za nemške enote.

Po kapitulaciji Italije se je položaj hitro spreminjal, in potrebno je bilo naglo ukrepati, da se zajezijo vsestranski partizanski prodor. Za spopad z Angleži in Američani je področje zahodne Slovenije z Julijsko krajino postalo bistveno važno. Prometne zveze — soška železnica in železnica Ljubljana—Trst — so postale žile dovodnice in odvodnice, vanje pa se je razraščal strupeni tvor — osvobodeno ozemlje ali Bandengebiete, kot ga je z generalovo terminologijo označeval tudi Wolf na svojih kartah.

(Se nadaljuje)

za oddih in razvedrilo

LJUDJE NA MEJI

Oglej si Področje, popotnik!

(Oliver Brankovič, ILUSTROVANA POLITIKA, Beograd)

Področje, novembra 1969. — Ko je načelnik jeseniške železniške postaje prvič službeno poklical sosednjo postajo Področje (Rosenbach) v Avstriji, je pomislil, da se nekdo norčuje iz njega. Po telefonu je govoril v nemščini, odgovoril pa mu je nekdo v slovenščini:

„Tu je Področje, govori načelnik železniške postaje Živkovič...“ Pomislil je, da je dobil napačno zvezo, zato je načelnik jeseniške postaje še enkrat poklical svojega sosedo. In znova je zaslišal isti glas. Nesporazum je bil hitro pojasnjen. Izkazalo se je, da je naključje naneslo, da je šef naše postaje Nemeč Viktor Nachtigal, a šef postaje v Področju Ignac Živkovič, ki nosi srbski priimek.

„Ne da bi hotela, sva z Ignacem postala podobna popu Čiri in popu Spiri,“ je v šali povedal Viktor Nachtigal, ki smo ga našli v pisarni, ko je končal govor s Področjem. „Tudi v

Pred nekaj dnevi me je Ignac poklical, bil je vznemirjen: „Radio Dunaj je poročal o velikem potresu, ki je prizadel Banjaluko. Povej mi, prosim, kaj se je zgodilo.“ Povedal sem vse, kar sem o potresu vedel. In pogledajte, danes, pred nekaj minutami me je poklical:

„Viktor, moja uprava v Beljaku pošilja ponesrečenim v Banjaluki vagon odev in postelj. Povej mi, kako naj naslovimo pošiljko,“ je rekel s tresočim se glasom, ker je pomoč njegova zaslug.

V začetku sva se pogovarjala po telefonu, pozneje pa sva se še bolj zblížala. Ignac je z ženo Frido začel obiskovati moj dom, a jaz in moja žena Marija sva šla večkrat k njim v Področje. Tako je bilo do lani, ko je pri meni doma zazvonil telefon:

„Halo, gospa Frida je danes ponoči umrla,“ je sporočil namestnik postaje-načelnika iz Področja.

Takoj sva z Marijo odpotovala k prijatelju, ki ga je zadela nesreča. Pred očmi imam njihovo družinsko grobnico. Na spomeniku so v kamen vklesana imena: Mijo, Magdalena, zdaj pa še Frida Živkovič...“

Na peronu v Področju, ki je čist, kot bi bil nov, nas je sprejel človek šestdesetih let v temno modri uniformi.

„Veseli me, da ste prišli,“ nas je pozdravil Ignac Živkovič. „Kadar pridejo gostje iz Jugoslavije, se mi zdi, kot bi posijalo sonce. Saj ni nič čudnega. Moji predniki so prišli iz okolice Slavonske Požege. Ded Vukmir, oče Mijo, mati Magdalena...“ Oče je prišel v Avstrijo še pred prvo svetovno vojno, jaz pa sem že Avstrijec. Rodil sem se v bližini, v Borovljah. Ko so Nemci vdrli v Avstrijo, so me odvedli na občino in ukazali:

„Herr Ignac, od zdaj ste Schiffkowitz, razumete?“ „Kje neki, kakšen Schiffkowitz, če pa imam tako lep priimek Živkovič,“ sem dejal, ker se je v meni nenadoma zbudil ponos pradedov. Pri tem je ostalo, čeprav so mi grozili z zaporom.

Skoraj vsako popoldne, ko konča delo, pride Ignac Živkovič z vlakom na Jesenice na čevapčice in kozarček cvička. Tudi navdušen planinec je, zato je član planinskega društva „Jesenice“. Povzpel se je že na vrh Triglav in na Mangart. Dopust preživi vsako leto v Jugoslaviji.

„Z Viktorjem sva se tako zblížala, da poznam vse njegove muhe, on pa moje. Če bi jaz oblekel njegovo uniformo, on pa mojo, bi vse teklo kot namazano. Nihče ne bi opazil spremembe. Razlika bi bila le ta, da bi njega klicali Herr Nachtigal, mene pa tovariš šef,“ je z nasmeškom povedal Ignac Živkovič.

„Včasih se zgodi, da v enem dnevu prepelje med dvema postajama tudi več kot 60 potniških in 40 tovornih vlakov. To ni šala. Spominjam se še, da je neke noči pripeljal tovorni vlak. Tedaj se je več kot pet tisoč kubičnih metrov zemlje zrušilo na progo. Pretila je nevarnost, ker bi kmalu moral pripeljati naslednji vlak. Nisem poklical svojega pomočnika, niti avstrijskega ministrstva. Telefoniral sem Nachtigalu. Takoj so prišli jugoslovanski vagoni. Vsak je začel čistiti na svoji strani, zemljo smo natovarjali na vagon in odvažali. Brezplačno. Zato mi srce oživi, ko zaslišim žvižg jugoslovanskega vlaka.

Mnogokrat sem že doživel, da so me obiskali potniki in mi rekli: „Sprevodnik nam je povedal, da se pišete Živkovič. Med tem, ko čakamo na odhod, bi radi pozdravili svojega rojaka.“

Pred dnevi je prišla v mojo pisarno neka ženska iz Mostarja. V naročju je nosila otroka. „Potujem v Wiener Neustadt k možu. Zaposlen je v tovarni. Izgubila sem vozno kartico. Kaj naj storim?“ je rekla vsa obupana.

„Kaj bi naredili? Potujete k možu,“ sem rekel in ji napisal novo vozovnico, v državno blagajno pa sem dal svoj denar.“

V tem trenutku je stopil v pisarno načelnika železniške postaje Področja dr. Franc Ritoni, pravnik železniške direkcije v Beljaku.

Slamnati vdovec

„Naš Jirži pa na veliko izkorišča odsotnost svoje žene,“ je zašepetala tovarišica Kowalska, ko je skozi okno opazovala promet na ulici.

„Že nekajkrat sem ga videla s šopkom rož. Zadnjič je nosil v rokah kar tri bonboniere. Pravi Casanova. V pisarno pa prihaja nespočit. Seveda, vsako noč se zabava z raznimi dekletji, zjutraj pa je ves skrokan. Glejte ga, kako speh hiti po ulici s šopkom rdečih vrtnic. Ljubezen in samo ljubezen!“ je šepetala in pritiskala dlani na srce.

Na hodniku so se zaslišali koraki... „Aha, že prihaja...! Klanjam se, kolega! Ste dobro spančkali? O podrobnostih zaradi diskretnosti ne bom povprašala. Sicer pa je očitno, da se je naš vzorni tovariš odlično zabaval, ker prihaja tako pozno v urad. In s podočnjaki... seveda. Ah, če samo pomislim na ubogo ženo, ki tam nekje na deželi hrepeni po svojem možičku!“

„Uboga žena!“ je z grenko ironijo ponovil Jirži, medtem ko je z nestrpnostjo odprl predal pisalne mize.

„Tu si oglejte, če vas ravno zanima, nekaj dokumentarnih posnetkov od moje žene: na jadrnici, na motorju, pred kavarno, pod sončniki na plaži, vedno nasmejana, vedno v družbi... Imenitno se počutim, piše, in pozdravljam svojega mucka — to sem narobe rekel. Kar vidim jo, kako prede od zadovoljstva. Vidite, tak revež sem, vi pa se norčujete iz mene.“

„Kaj pa nova mačica, mar ni dovolj ljubezniva?“

„Kakšna nova mačica?“

„Nikar se ne sprevedajte! Kam pa vsak dan hitite s šopki cvetja? Pa menda ne k predsedniku občine?“

„K ženi seveda. Pa ne k svoji. Tri dni sem moral obletavati žensko v pralnici, da mi je popoldne sprejela srajce v pranje. Pralnica namreč sprejema srajce samo do dveh popoldne. Nag oziroma brez srajceval ne morem hoditi okoli. Zato sem žensko podkupal s cvetjem. Sicer me pa to pride še vedno ceneje, kot če bi kupoval vedno nove srajce. Operejo mi jih približno v šestih dneh. Sicer sem trikrat zaman prišel, a kaj morem, ko pa nimam izkušenj.“

Izberite tudi vi!

- V OGNJU PREMINULI, zapiski o nacističnem nasilju na Poljskem, 256 str., pl. 511.
- Emil Sovdal: TAM KJER TEČE BISTRA ZILJA, spomini na partizanska leta na Koroškem, 132 str., slik. priloge, ppl. 72.—
- Svetozar Ševo: DESANT NA DRVAR, nemški napad na glavni štab jug. osvob. vojske, 208 str., ilustr., ppl. 36.—
- Z OČMI ZAZRTIMI V SVOBODO, zbornik o koncentracijskih taboriščih, 392 str., slik. priloge, ppl. 43.—
- Norbert Fryd: KARTOTEKA ŽIVIH, roman iz koncentracijskega taborišča, 400 str., pl. 75.—
- Stane Teršček: UKRADENI OTROCI, dokumentarna razprava o nasilnem preseljevanju slovenskih otrok med nacizmom, 272 str. ilustr., ppl. 58.—
- Stefan Heym: ZADEVA GLASENAPP, roman o gestapovskem nasilju na Češkem, 272 str., ppl. 35.—
- Charles de Gaulle: VOJNI SPOMINI, biografska izpoved ene največjih političnih in vojaških osebnosti 2 knjigi 1270 str., pl. 62.—
- Hans Hellmut Kirst: TOVARNA OFICIRJEV, roman o vojaški šoli, 700 str., pl. 438.—
- UPOR, izbor proze iz narodnoosvobodilne vojne, 262 str., ilustr., kart. 95.—
- Mirko Milojkovič: KRI NA LISTJU, zapiski o partizanskem vojskovanju v Šumadiji, 238 str., pl. 20.—
- William Shirer: VZPON IN PADEC TRETJEGA RAJHA, 2 knjigi 2522 str., polusnje 39.—

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti
KNJIGARNA „NAŠA KNJIGA“ CELOVEC WULFENGASSE

„Obiskal nas je Nachtigal,“ je vzkliknil. „Sestala sta se avstrijski in jugoslovanski konzul. To je državniški sestanek „na najnižjem“ nivoju. Če bi bili vsi železničarji na svetu takšni in če bi tako delali, ne bi bilo več meja med državami. Pogledajte, tudi mene sta že naučila slovensko.“

Resnično, v tem trenutku bi lahko človek, ki bi poslušal slovenski pogovor in šale, na postajno poslopje zraven napisal „Rosenbach“ postavil še napis „Jesenice“. To je vsakdanji prizor. Prijateljstvo dveh načelnikov postaj so prevzeli tudi železničarji obeh postaj. Letos so železničarji jeseniške postaje obiskali svoje prijatelje in skupaj so se povzpeli na 2300 metrov visoki Ankogel. Tam so pojedli 300 čevapčičev in pečene prasičke. Prijatelje iz Področja pa so našli z Jesenic povabili na trgatve v mokronoške gorice.

Pravnik dr. Franc Ritoni je začel zafrkavati oba „konzula“.

„Teško je priti do konca Herr Živkoviču, če se razjezi in zavre v njem vroča slovenska kri,“ je rekel. „Pred kratkim sem poslal postajo v Področju uradno pismo, ki zahteva od postaje več denarja. On nam je z avstrijsko doslednostjo in z jugoslovanskim humorjem poslal uradni odgovor, ki je bil kratak in jedrat: „Cela Tuzla jednu kozu muzla“. Nihče mu ni zameril. Povejte zdaj, gospod Živkovič, kakšno novo šalo ste pripravili direkciji?“

Živkovič se je široko zasmel in dejal:

„Tole je šala za našega Nachtigala, ki naj jo ponese s seboj na Jesenice. Neki mlad Jugoslovan je prišel delat na Dunaj. Tam je našel veselo družbo, zato je denar zapravil, namesto da bi ga poslal domov. Očetu pa je napisal pismo: „Dragi oče, ako nečeš novca slati, Dunav će me proutati.“ Kmalu je prišel očetu odgovor: „Dragi sine, znaš da novca nema dosta, čekamo te ispod mosta.“

Ob slovesu nas je Ignac Živkovič spremil do vlaka, ki je točno ob določenem času odpeljal proti Jesenicam. Držal je prijatelja za roko in tekkel ob vlaku, glasno govoreč:

„Dragi Viktor, takoj ko boš prišel na Jesenice, mi sporoči.“

„Nič ne skrbi,“ mu je odgovoril, „tako je to bom poklical.“

ZIKA SREČKOVIČ

Maščevanje

„Od danes,“ je rekel človek psu, „se najini nazori razhajajo: postal sem predsednik Združenja prijateljev psov.“

„Nekoč pa si vendarle verjel v ljudi,“ mu je očitaloče odvrnil pes.

„Da, pač. Bil sem neumen — do neke mere.“

„Že mogoče,“ je dejal pes. „Toda ti boš tak tudi umrl.“

„Motiš se,“ je rekel človek. „Za začetek se mislim iznebiti prav tebe.“

„Misel ni slaba,“ je rekel pes. „Le zakaj!“

„Zato, ker odslej ljubim pse nasploh in ne samo tebe, mrcina.“

„Po dvajsetih letih zvestobe! Po vseh slastnih kosteh, ki sva jih skupaj oglodala!“

„Da,“ je rekel človek.

„Zbogom,“ je dejal pes.

In dolgo se je pes klatil po ulicah in premišljeval, kako bi se maščeval svojem gospodarju. Nazadnje se mu je posvetilo: Postal je predsednik Združenja prijateljev ljudi.

A. Beta

Za dobro voljo

Kavboj pride v bar in naroči vedro viskija za svojega konja, ki vedro v dušku izprazni. Gostje ostrmijo od začudenja. Končno pa vpraša točaj:

„Ali ga vi ne boste požirek?“ „Kje pa,“ pravi kavboj, „saj moram vendar jahati!“

„No, Majdka, kaj bi počela, če bi bila že tako velika, kakor sem zdajle jaz?“ sprašuje tetka svojo majhno nečakinja.

„Najprej shujševalno kuro,“ ji odvrne mala nesramnica.

„Danes sem srečal prijatelja Smolo.“

„Kako mu kaj gre? Ali se je že oženil ali pa si mora še vedno sam gospodinjiti?“

„Oboje!“

„Ti bi me torej rad prepričal, da imaš vedno zadnjo besedo pri vseh sporih z ženo?“

„Seveda. Ta zadnja beseda je „Da draga.““

Bogata, a postarana gospodična je imela mačko, ki je ni nikoli pustila iz hiše. Nekoč je šla poleti na daljše potovanje in skluzkinja je dobila tole pismo:

„Zelo dobro se imam. Spoznala sem čudovitega prijatelja: vsak dan kosiva in večerjava skupaj.“

P. S. Spusti mačko kdaj iz hiše.“

„Čul sem, da je kodtor Dolinar svojo ženo, ki je bila tako nervozna, kar hitro ozdravil!“

„Drži! In sicer prav preprosto: rekel ji je, da so slabi živci znak staranja...“

Avstriji se nama smejijo in zbijajo šale na najin račun. Pravijo: na Jesenicah vodi železniško postajo Nemeč, v Področju pa Srbin! To je delna resnica. Nachtigal pomeni v nemščini slavec. Moji predniki so bili res Nemci, ker so živeli na Bavarskem, blizu Münchna. V luteranskih časih so pribražali v Slovenijo, kjer so se naselili v Mokronogu, blizu Trebnjega na Dolenjskem. Kakšna je Živkovičeva zgodovina? Naj nam jo pove sam. Pojdimo v Področje. V trinajstih minutah bomo tam, vesel bo našega obiska.

Ze od prvega srečanja sta Viktor Nachtigal in Ignac Živkovič prijatelja. Zbližala ju je nevsakdanjost njunih priimkov.

„Ze več let, če se ne vidiva, se vsaj večkrat na dan pogovoriva po telefonu,“ je povedal Viktor Nachtigal. „Vsako jutro me navadno vpraša, kaj je novega v Jugoslaviji. Jaz mu najprej preberem naslove iz naših časopisov.“

Profi-svelovna prvakinja

REGINE HEITZER

fer številne mednarodne zvezde na ledu v prekrasni reviji

„COCKTAIL“

Glasba: Robert Stolz — Režija: Will Pettef

od 5. do 15. februarja 1970 v Mestni hali v Celovcu

Predprodaja vstopnic:

Koroški deželni potovalni urad, 9010 Celovec - Klagenfurt, Novi trg 2 telefon (0-42-22) 70-4-71, telex 04-2465

in vsi potovalni uradi.

SMEH, SMEH, SMEH Z EDINIM HOKEJSKIM MOŠTVOM ŠIMPANZOV NA SVETU

RADIO PROGRAM

1. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 16.00, 17.00, 18.45, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob nedeljah in praznikih): 6.40 Jutranja opažanja, 6.45 Vesele melodije, 7.20 Jutranja gimnastika, 7.25 Jutranja glasba, 8.05 Jutranja glasba, 9.00 Za prijatelje stare glasbe, 10.05 Komorni koncert, 11.00 Roman v nadaljevanjih, 11.15 Opoldanski koncert, 13.00 Operni koncert, 14.00 Dirigenti, orkestri, solisti, 14.45 Mednarodna gospodarska poročila, 15.00 Več uka, več znanja, 16.03 Stereo-koncert, 18.43 Pregled sporeda.

Sobota, 24. 1.: 6.05 Odkrito povedano — 6.12 Vesele melodije — 9.00 Smeh sodi k olik — 13.00 Srečanje z Avstrijo — 13.30 iz opernega sveta — 14.30 Pogled v umetnostne revije — 14.45 Orkestrski koncert — 16.15 V žarišču — 17.10 Ex libris — 18.00 Domovina Avstrija — 20.00 Portret — 21.00 Orkestrski koncert — 22.45 Avstrijska pesem 20. stoletja — 23.10 Mala nočna glasba.

Nedelja, 25. 1.: 6.05 Vesele melodije — 8.05 Težni dni svetovnih dogodkov — 9.10 Satirična oddaja — 11.00 iz gledališča — 11.15 Velika simfonija — 13.30 Stališče — 13.45 Operni koncert — 15.00 Majstri klasične operete — 15.45 Srbski kolo — 16.15 Ljubite klasično? — 17.05 Obzornik znanosti — 19.10 Samo veselje z glasbo — 20.00 Orkestrski koncert — 22.10 Tribuna — 23.10 Glasba z Dunaja.

Ponedeljek, 26. 1.: 6.05 Odkrito povedano — 6.08 Preden odidete — 6.10 Vesele melodije — 12.50 Državnozbornske volitve 1970 — 13.00 Operni koncert — 15.45 Krog, pike, črte — 17.10 Mednarodna radijska univerza — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Raziskovalne naloge — 20.00 Orkestrski koncert — 21.30 Analiza — 22.10 Znanje časa — 22.45 Medicinsko mesečno poročilo — 23.10 Sodobna glasba.

Torek, 27. 1.: 6.05 Preden odidete — 6.12 Vesele melodije — 12.55 Državnozbornske volitve 1970 — 15.45 Krog, pike, črte — 17.10 Raziskovalci na obisku — 19.30 Kulturno-politične perspektive — 20.00 Spectrum Austrije — 21.00 Prizor — 23.20 Studio nove glasbe.

Sreda, 28. 1.: 6.05 Agrarna politika — 6.10 Vesele melodije — 12.55 Državnozbornske volitve 1970 — 13.45 70-letnica rojstva pesnika Hermanna Kästena — 17.10 Uvod v filozofijo naravoslovja — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 Opera — 22.10 „Plus ultra“, razgovor — 23.10 Sodobna glasba.

Četrtek, 29. 1.: 6.05 Preden odidete — 6.08 Oddaja delavske zbornice — 6.11 Vesele melodije — 12.55 Državnozbornske volitve 1970 — 13.45 Opis dežele — 17.30 Raziskovalno delo visokih škol — 19.30 Živo gospodarstvo — 20.00 Psihografija dednega sovrastva — 20.45 Klavirsko delo Roberta Schumanna — 21.15 V žarišču — 22.10 Srečanje v pogovoru — 23.10 Avstrijska glasba 20. stoletja.

Petek, 30. 1.: 6.05 Nobeđen ne bo zmagal — 6.08 Oddaja delavske zbornice — 6.12 Vesele melodije — 12.55 Državnozbornske volitve 1970 — 13.45 Vesela pripovedka — 17.10 Pomembni znanstveniki — 17.30 Mladinska redakcija — 19.30 O zadržanju živili in ljudi — 20.00 „Norci sreče“, radijska igra — 23.10 Pesem in glasba z Dunaja.

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00, 6.30, 8.00, 10.00, 13.00, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 5.30 Kmetijska oddaja, 5.40 Jutranja opažanja, 5.45 Pisane jutranje melodije, 6.00 Jutranja gimnastika, 6.45 Deželni razgled, 7.00 Glasbeni mozaik, 7.45 Lokalna poročila, 8.05 Zvenč jutranji pozdrav, 8.15 Obzornik za ženo, 9.00 Šolska oddaja, 10.05 Šolska oddaja, 11.30 Oddaja za podeželje, 11.40 Nasveti za vas, 11.45 Za avtomobiliste, 13.05 Deželni razgled, 13.30 Glasba po kosilu, 14.00 Za ženo, 14.15 Slovenska oddaja, 15.30 Otroška ura, 16.00 Venček melodij, 18.15 Odmev časa, 18.45 šport, 18.55 Lahko noč otrokom, 19.03 Pregled sporeda, 19.05 Zabeležite si, 19.35 Melodija in ritem, 22.10 šport iz vsega sveta.

Sobota, 24. 1.: 5.05 Ljudske viže — 7.55 Naš hišni vrt — 8.20 Obzornik za ženo — 10.05 Georges Bizet: „Car-

TISKARNA

Založniške in tiskarske družbe z o. j. Drava, Borovlje, takoj zaposli

ročnega stavca

po možnosti z znanjem na stavnem stroju „Linotype“.

Interesenti se lahko oglasijo osebno ali pismeno na naslov: Drau-Druckerei, 9170 Ferlach - Borovlje, Dollichg. 4, tel. 250 ali na uredništvo Slovenskega vestnika, 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, telefon 85-6-24.

men“ — 11.00 Mednarodne smučarske tekme — 13.50 Za zbiralce znamk — 14.20 Kjer prepevajo, tam ostane — 15.30 Po željah — 17.10 Pisan sobotni popoldan — 18.00 Za delovno ženo — 18.40 Koroški profili — 19.40 Melodija in ritem — 20.10 Velik zabavni večer — 22.25 Plesna glasba.

Nedelja, 25. 1.: 7.00 Vesel začetek z melodijami avstrijskih skladateljev — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.10 Kaj je novega — 9.00 Prominentni igrajo svoje najljubše melodije: Hilde Krahl — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 iz domovine — 14.30 Po željah — 16.30 To je moj Dunaj — 17.05 Plesna glasba — 18.30 Koroški portret — 18.45 Otroški zbori — 19.30 Deželni razgled — 20.10 Oscar Strauss: „Trije valčki“, opereta.

Ponedeljek, 26. 1.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Literatura in družba — 9.30 Ljudska glasba sveta — 10.05 Šolska oddaja — 11.00 Ljudska glasba iz Alp — 13.55 Davčno prava — 15.15 Koroški knjižni kotiček — 17.10 Zabavna oddaja — 18.40 Državnozbornske volitve 1970 — 19.15 Dom in šola — 20.10 Radijska igra — 21.30 Ljudska glasba na Češkem — 22.25 Govori športni zdravnik.

Torek, 27. 1.: 5.05 Vesel začetek dneva — 9.00 Naše prve opere — 9.30 Dopoldansko glasbeno pismo — 10.05 Lepo vedenje, uspeh v življenju — 10.35 Vas danes — 11.30 Ljudska glasba — 13.45 iz deželnega prosvetnega programa — 15.00 Komorna glasba — 17.10 Avstriji o Avstriji — 18.00 Koroško visokošolsko pospeševanje — 18.40 Državnozbornske volitve 1970 — 19.15 Slišiš pesmico — 20.10 W. A. Mozart in spremembah obdobji — 21.30 Robert Stolz dirigira.

Sreda, 28. 1.: 5.05 Pihalni zvoki — 9.00 Avstrijska klasika — 9.30 Operetni koncert — 10.25 Otroci v mladinski knjigi — 10.45 Šolska oddaja — 14.00 Steklo iz Avstrije — 15.00 Problematika jezika — 15.15 Koroški avtorji: Herwig Salar — 15.30 Orkestralna glasba iz Koroške, Slovenije in Julijske krajine — 17.10 V koncertni kavarni — 18.00 Kulturna prizma — 18.40 Državnozbornske volitve 1970 — 19.15 Na obisku pri koroških pihalnih godbah — 20.10 „Divje ženske“ v salzburški deželi — 21.00 Za prijatelja pianin — 21.15 Ljudski plesi.

Četrtek, 29. 1.: 5.05 Pihalna godba za začetek dneva — 9.00 Pripravke iz vsega sveta — 9.30 Lahka glasba — 10.05 Šolska oddaja — 10.45 Ljudska pesem in glasba — 11.00 Mednarodne koračnice: Francija — 14.00 Kaj se pričakuje od staršev? — 15.00 Ura pesmi — 17.10 Igramo operete — 18.00 Oddaja zbornice kmetijskih delavcev — 18.40 Državnozbornske volitve 1970 — 17.15 Veselo in zabavno — 20.10 Ljudski humor iz Avstrije — 21.00 Studio-koncert.

Petek, 30. 1.: 5.05 Godba na pihala — 5.33 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Na poti po Koroškem — 10.15 Klical sem te po imenu — 11.00 Godci, zaigrajte! — 14.00 In ljudje so tako prijetni — 15.00 Komorna glasba — 15.30 Ljudska glasba — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Zabeležena na koroških cestah — 18.40 Državnozbornske volitve 1970 — 19.15 Veselo zaigrano — 20.10 Koroška lovška ura — 21.00 iz koroškega glasbenega življenja — 22.25 Pogled k sosedu.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 24. 1.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 14.00 Naši zbori.

Nedelja, 25. 1.: 7.00 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 26. 1.: 14.15 Informacije — Žena, družina, dom — 18.00 Dober večer našim malim poslušalcem.

Torek, 27. 1.: 14.15 Informacije — Vesele viže — športni mozaik.

Sreda, 28. 1.: 14.15 Informacije — Paper in sol.

Četrtek, 29. 1.: 14.15 Informacije — Umetna pesem.

Petek, 30. 1.: 14.15 Informacije — Mali ansambli igrajo za razvedrilo.

RADIO LJUBJANA

Poročila: 4.30, 5.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.45 Informativna oddaja, 5.30 Danes za vas, 6.00 Jutranja kronika, 7.25 Pregled sporeda, 10.00 Danes dopoldne, 10.15 Pri vas doma, 12.30 Kmetijski nasveti, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Priporočajo vam, 15.00 Dogodki in odmevi, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 19.00 Lahko noč otroci, 19.10 Obvestila, 19.30 Radijski dnevnik, 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 24. 1.: 8.04 Glasbena matineja — 9.05 Za šolarje — 9.35 Čez bele poljane — 9.50 Naš avto-stop — 12.10 Igrata violončelist Ciril Škerjanc in violonist Uroš Prevoršek — 12.40 Z ansambli domačih viž — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 Lahka glasba za razvedrilo — 15.40 Poje basist Tomislav Nerolič — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Filmska glasba — 17.45 Jezikovni pogovori — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.45 S knjižnega trga — 19.15 Ansambel Beneški fantje — 20.00 Nove melodije — 21.15 Melodija meseca — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 25. 1.: 6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.04 Veseli tobogan — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Še pomnite, tovariši —

10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Pianist Borut Lesjak — 14.05 Po domače — 14.30 Humoreska tedna — 14.50 Z novimi ansambli domačih napevov — 15.05 Nedeljska športna popoldne — 17.05 Operni koncert — 17.30 Albert Papler: „Alarm v Beljaku“, radijska igra — 18.08 Od Hindemitha do Vivaldija — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 22.15 Plesna glasba — 22.40 Zabavna glasba iz studija Zagreb — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 26. 1.: 8.04 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Cicibanov svet — 9.45 Trio Silva Stingla — 12.10 Orkester RTV Zagreb — 12.40 Koncert pihalnih orkestrrov — 14.05 Lahka glasba — 14.35 Voščila — 15.40 Poje zbor „Grafika“ iz Ljubljane — 17.05 Operni koncert — 18.35 Mladinska oddaja — 19.15 Ansambel Borisa Kovačiča — 20.00 Koncert Slovenske fiharmonije z Beethovnovimi deli — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.15 Zabavna glasba iz studija Beograd.

Torek, 27. 1.: 8.04 Operna matineja — 9.05 Za šolarje: O lepem vedenju — 9.35 Ansambel Mojmirja Sepela — 9.45 Slovenske narodne izjave ansambel orglic — 12.10 Uglasbene pesmi Srečka Kosovela — 12.40 Od vasi do vasi — 14.05 Glasbena udeleževanje mladih — 14.25 Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Mladinska reportaža — 15.40 iz Gounodove opere „Faust“ — 17.05 Popoldanski koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Družba in čas — 19.15 Ansambel Pavla Kosca — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Od premiere do premiere — 21.25 iz slovenske lahke glasbe — 22.15 Jugoslovska glasba — 23.15 Zabavna glasba iz studija Sarajevo — 23.40 Godala v noči.

Sreda, 28. 1.: Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodbic — 9.20 iz glasbenih škol — 9.40 Pojeta Stane Mancini in Majda Renko — 12.10 iz jugoslovske operne literature — 12.40 Slovenske narodne v priredbi za zbor in orkester — 14.05 Koncert za odah — 14.35 Voščila — 15.40 Poznavnik Branimir Stokar — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Rad imam glasbo — 18.40 Naš razgovor — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Ti in opera — 22.15 S festivalov jazza — 23.15 Zabavna glasba iz studija Zagreb — 23.40 Plesna glasba.

Četrtek, 29. 1.: 8.04 Glasb. matineja — 9.05 Za šolarje — 9.35 Lahka glasba — 12.10 Koncerti G. Philipa Telemanna — 12.40 Čez polja in potoke — 14.05 Pesem iz mladih dni — 14.25 Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Enajsta šteta — 15.40 Koncert Komornega zbora RTV Ljubljana — 17.05 Glasbena popoldne — 18.15 Morda vam bo všeč — 18.45 Kulturni globus — 19.15 Ansambel Weekend — 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Sodobna slovska lirika — 22.15 Samospevi Clauda Debussija in Mauricea Ravela — 23.15 iz albuma, skladb izvajalcev jazza — 23.40 Zabavna glasba iz studija Beograd.

Petek, 30. 1.: 8.04 Operna matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Ansambel Jožeta Kampača — 9.45 Som-

Gesucht tüchtiger Bäcker in gut eingerichteten Betrieb. Rechter Lohn, schöne Wohnung vorhanden. Saison- oder Jahresstelle.

Offerten sind erbeten an: Familie W. Nigg-Gisler, Bäckerei-Konditorei Tel. 041-83 62 19, CH 6442 Gersau (Schweiz) am Vierwaldstättersee.

Wir suchen per sofort oder nach Über-einkunft flinke Tochter für Haushalt, bei Eignung und Freude auch für den Laden.

Dasselbst suchen wir Metzger für alle vorkommenden Arbeiten, kein Schlachthaus, gute Entlohnung. Familie P. Krebs, Fleisch und Wurst, CH 8610 Uster/ZH (Schweiz)

Schweizer Bauer sucht dringend jungen, kräftigen Burschen für die Landwirtschaft. Gute Behandlung, Verpflegung und Unterkunft zugesichert. Offerten an: Johann Hitz, Landwirt, Hirzel-Höhe, CH 8811 Hirzel-Zürich. (Schweiz).

borske popevke — 12.10 Igra violončelist Pablo Casals — 12.40 Poje kvintet Anton Neffalt — 14.05 iz albuma skladb za mladino — 14.35 Voščila — 15.30 Napotki za turiste — 17.05 Čovek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Rad imam glasbo — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.15 Ansambel bratov Avsenik — 20.00 Poje moški zbor iz Eupenna v Belgiji — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.15 Jazz-club.

Sejem plemenske živine

Zveza rejcev pingavskega goveda za Koroško in Vzhodno Tirolsko priredi svoj prvi letošnji sejem plemenske živine v tork 27. januarja 1970 s pričetkom ob 9.30 uri v Lienzu. Za sejem je prijavljenih 45 krav in telic.

AVSTRIJA

Sobota, 24. 1.: 10.55 Evropsko prvenstvo v hitrostnem drsanju — 15.30 Za otroke — 15.40 Daktari — 16.30 Kraj morem postali — 17.00 Seniorski klub — 18.00 Tedenski obzornik — 18.25 Kultura aktualno 18.50 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.30 Čas v sliki in tedenski komentar — 19.55 Volilni boj 1970 — 20.06 šport — 20.15 Karusel, velik pustni ples 1970 — 22.00 šport — 22.30 Čas v sliki — 22.45 Zlomljena sulica.

Nedelja, 25. 1.: 10.25 Evropsko prvenstvo v hitrostnem drsanju — 15.35 Veselje ob glasbi — 16.00 Za otroke — 16.25 Kontakt — 16.45 Spotlight — 17.35 Za družino — 18.00 Veselo in začinjeno — 18.30 Oknar — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 šport — 20.15 „Odpad“ — 21.55 Čas v sliki — 22.10 Svetovno prvenstvo v bobu.

Ponedeljek, 26. 1.: 18.00 Orientacija — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Zaljubljen v čarovnico — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Mož s kovčkom — 21.05 Poštni predal 7000 — 21.15 Prometni razgledi — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Jazz-Gala.

Torek, 27. 1.: 18.00 Angleščina — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Sodnik na Divjem zahodu — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Avstrijsko stoletje — 21.15 SOS dve tašči — 22.55 Čas v sliki.

Sreda, 28. 1.: 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Mesto dela zgodovina — 11.00 Zemljena sulica — 16.30 Za otroke — 17.10 Mala risarska šola — 17.35 Lassie — 18.00 Francoščina — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Ljubi stric Bill — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 ORF-Report — 21.15 Jean Anouilh: Divja — 22.55 Čas v sliki.

Četrtek, 29. 1.: 10.00 Kaj morem postati — 10.30 Grmavje brez listov — 11.00 Angleška književnost — 11.30 Jožef II. in njegova doba — 12.00 Vremenski sateliti — 18.00 Italijanščina — 18.25 športni mozaik 18.50 Inspektor Leclerc ugotavlja — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Kanal modrega mleka, družbena satira — 21.50 Čas v sliki.

Petek, 30. 1.: 10.00 Opis vzevnih dežel: Tirolska — 10.30 Na obisku pri Johannesu Urzidilu — 11.00 SOS, dve tašči — 17.30 Mednarodne smučarske tekme — 18.00 Človek v vesolju — 18.25 Podoba Avstrije — 18.50 Air Taxi — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Časovni dogodki — 21.00 Mainz ostane Mainz — 23.15 Čas v sliki.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 24. 1.: 17.10 Obzornik — 17.15 Tartarin v Alpah — 18.15 šport — 20.00 Dnevnik — 20.35 Zabavna glasbena oddaja — 21.35 Rezervirano za smeh — 21.50 Novi rod — 22.40 Kažipot — 23.00 Poročila.

Nedelja, 25. 1.: 9.00 Madžarska oddaja — 9.30 Glasba ne pozna teme — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.50 Otroška matineja — 12.20 Kažipot — 16.45 Rokomet Jugoslavija-Francija — 18.15 Trinajsto pismo, ameriški film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Humorištna oddaja — 21.20 Videofon — 21.35 športni pregled — 22.10 Dnevnik.

Ponedeljek, 26. 1.: 16.45 Madžarski pregled — 17.50 Lutkovna oddaja — 18.15 Obzornik — 18.30 Znanost in mi — 19.00 Mozaik — 19.05 Glasba za mlade — 20.00 Dnevnik — 20.35 Drama — 21.40 šestdesetletnica Edvarda Kardašja — 22.10 Dokumentarni film.

Torek, 27. 1.: 17.20 Veselje v glasbi — 18.15 Obzornik — 18.30 Rokomet Jugoslavija-Zahodna Nemčija — 20.00 Dnevnik — 20.35 Nori Pierrot, francoski film — 22.25 Veselje v glasbi — 23.20 Poročila.

Sreda, 28. 1.: 17.15 Madžarski pregled — 17.50 Oddaja za otroke — 18.30 Obzornik — 18.35 Na sedmi stezi — 19.05 Prvi koraki — 19.20 Kultura v delovnih organizacijah — 20.00 Dnevnik — 20.35 Manevri, predstava Drame SNG — 22.10 Mednarodni jazz festival — 22.30 Poročila.

Četrtek, 29. 1.: 16.45 Madžarski pregled — 17.45 Zapojte z nami — 18.00 Risanka — 18.15 Obzornik — 18.30 Človek, serijski film — 19.00 Mozaik — 19.05 Enkrat v tednu — 19.20 Zabava vas Jerry Lewis — 20.00 Dnevnik — 20.35 Bratje Karamazovi — 21.25 Kulturne diagonale — 22.15 Zgodbe za vas, francoski film — 22.40 Poročila — 22.45 Košarka Jugoslavija-Italija.

Petek, 30. 1.: 16.45 Madžarski pregled — 18.00 Peter Klepac — 18.15 Obzornik — 18.30 Kaj je to balet — 19.00 Mozaik — 19.05 Svet na zaslону — 20.00 Dnevnik — 20.35 Dvanajsta noč, angleški film — 22.25 Mala jaz, malo li, quiz — 23.40 Poročila.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.